

РАНГИ МАТБУОТИ ТОЧИКРО КӢ ЗАРД КАРД?	с.5
ҲАФИЗ РАҲМОН ДАР МАОРИФ ИСЛОҲОТ МЕХОҲАД	с.8
СММ: ҶАНГИ УКРАИНА ҚАҲТӢ МЕОРАД	с. 4

ТОҶИКИСТОН

Рӯзи «Тоҷикистон» яктост!

№18
(1477)
05.05.22
Оғози
нашр:
март
1992

Ба таваҷҷуҳи Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

МИЛЛИАРДҲО ЎЗБЕКИСТОН МЕРАВАНД, ХОМУШӢ ДАР ТОҶИКИСТОН

МУЛЛО ҲАЙДАР:
Дар бозор қимматист, на себ харидем, на ангур!
с.6

**ҶАНГОВАР ХАСКАШ
АБДУЛЛОЕВ:**
Бо ҷанг мушкил осон намешавад
с.11

ҶО БАЙДЕН
Дини Ислом ба Кохи Сафед баргашт
с.4

Ӯ ДЕВОНАӢ ҲУНАР АСТ
Ҳошим Гадо 85-сола шуд!
с.12

ҶАНГИ ШАҲРВАНДӢ
Кушторе, ки оғози хунрезӢ шуд
с.7

Эълонҳои бештар дар

ARZON.TJ

ҲАЙАТИ МУШОВАРА

Шариф ҲАМДАМПУР,
Сармухаррир,
раиси ҳайати мушовара

Усмон РАҲИМЗОДА,
муовини сармухаррир

Одил НОЗИР,
мухарири

Талбақ НАЗАРОВ,
раиси “Сандуки хайрияи
Тоҷикистон”, академик

Муҳаммадҷосиф ИМОМЗОДА,
академик

Фарҳод РАҲИМӢ,
президенти АИ Тоҷикистон,
академик

Далер ҶУМӢА,
вазири энергетика
ва захираҳои оби ҶТ

Саидмукаррам
АБДУЛҚОДИРЗОДА,
раиси Шӯрои уламои Тоҷикистон

Ҷамшед САӢДУЛЛОЕВ,
профессор

Шералӣ РИЗОӢН,
сиёсатшинос

Абдулмачид УСМОНОВ,
Журналист

Масъуди МИРШОӢИ,
раиси Бунёди Рӯдакӣ Фаронса

Ҳалима ХУШҚАДАМОВА,
Профессор, чомеашинос

Амина ШАРОФИДДИНОВА,
узви Анҷумани “Пайванд”,
Ӣзбекистон

Мухтор БОҚИЗОДА,
шореҳи сиёсӣ

Ҷазлиддин АСОЗОДА,
мухарири сомонаи Pressa.tj

Умед СУЛТОНОВ,
саҳифабанд

МУАССИС:

Ҳайати кормандони ҳафтанома

Ҳафтанома дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №0054/РЗ сабти ном шудааст.

Дар ҳафтанома матолибе низ ба нашр мерасанд, ки ба мавқеи идора мувофиқ нестанд. Барои дар дигар нашрияҳо ҷой намудани матолиб ва иқтибосҳо аз «Тоҷикистон» зикри манбаъ ҳатмист. Ҳуқуқи муаллифии ҳамаи матолиби шумора ба идораи ҳафтаномаи «Тоҷикистон» тааллуқ доранд ва тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва байналмилалӣ ҳифз карда мешаванд. Ҳафтанома аксҳо ва маводҳои ҷолибро аз шабакаи Интернет мавриди истифода қарор медиҳад. Ҳафтанома масъулияти маводҳои интиқодӣ ва хусусияти табиғотириро ба ӯш надорад. Инчунин, ба мазмун ва санаду рақамҳои маводи ҷопшуда муаллифони ҷавобгаранд.

ТЕЛЕФОНИ ИДОРА:
221-00-84,
tojikiston@pressa.tj

ШУӢБАИ РЕКЛАМА:
Ш. Душанбе, хиёбони И. Сомонӣ 3
44 601-35-95
director@tayron.tj

ШУӢБАИ ЭӢЛОН:
ш. Душанбе, хиёбони С. Шерозӣ 16
238-78-78, 44 640-99-88
ads@rg.tj

ҶУРӢШИ РӢЗНОМАӢО ВА ОБУНА
938-66-82-64, 221-41-11
furush@rg.tj

Pressa.tj: ХАБАР МЕДИҲАД

ВАЗИРИ МУДОҒИА БА БЕШ
АЗ 200 НАҒАР МУКОҒОТ ДОД

Зиёда аз 200 нафар кормандони наваз ҳисоби курсантҳо ба вазираҳои мухталифи сохторҳои қудратӣ ва артиши Тоҷикистон таъйин шудаанд.

Дар рафти чорабинӣ ифтихорномаҳо аз ҷониби фармондеҳони қўшунҳо ва шахсан Шералӣ Мирзо, вазири мудоғия супорида шуда, зимни суҳанронӣ ба онҳо дар таҳки-

ми истиклолият ва ҳифзи тамомияти сарзамини кишвар комёбиҳо таманно намудааст.

Муассиса аз 3 факулта, 10 кафедра иборат буда, аз рӯи 18 ихтисос афсарони касбӣ тайёр мекунад. Қаблан Шералӣ Мирзо, вазири дифоии Тоҷикистон барои беҳбуди сифати даъват ба артиш иқдом карда буд. Ӣоло дар Тоҷикистон қоидаи наваз барои донишҷӯёни даъват ба артиш ҷорӣ шуд.

ӢЗБЕКИСТОН БА АҒҒОНИСТОН
ҶАРҢБОЛ НАМЕДИҲАД

Мақомоти Ӣзбекистон тасмими баргардонидани техникаи низомиро ба “Толибон” надорад.

Ҷархболҳои низомӣ моҳи августи соли 2021 аз Афғонистон

ба ҳудуди Ӣзбекистон ворид шудаанд. Дар ин бора намояндаи махсуси Ӣзбекистон дар умури Афғонистон Исмаиullo Иргашев ба расонаҳо хабар додааст. Ӣгуфтааст, ки ин техникаҳо моли Амрико хастанд.

ҒОҶЕАИ МАРҒБОР ДАР РӢЗИ ИД

Дар рӯзи иди саиди Фитр се қўдак дар об ғарқ шуданд, ки якеро наҷот додаву дуи дигар ба ҳалокат расиданд.

2-юми майи соли 2022, соати 10:25 писарбачаи 10-солаи сокини шаҳри Бохтар хангоми обнӯшӣ аз дарёи Вахш мувозинати худро нигоҳ дошта натавониста, ба дарё сарозер шудааст. Ҷараёни ғурғурӯни об ҷасади ӯро аз назарҳо пинҳон кард. Ҳамчунин, дар ин рӯз, 2-юми май, ду бародар, сокинони ҷамоати Сомони шаҳри Ӣисор, ки яке 7 ва дуюмӣ 6-сола будаанд, ҳамроҳ

бо модарашон барои таҷлили Иди Фитр ба хавлии бобояшон ба деҳаи Дехқонободи ҷамоати Дехқонобод рафтанд. Онҳо хоستانд канали қалони Ӣисорро, ки ду соҳилро ба ҳам васл мекард, убур кунанд. Вале натавонистанд мувозинати худро нигоҳ доранд ва ба оби канал афтоданд. Сайид Беков, сокини деҳаи номбурда ин вазро дида, худро ба об ғарғурӯфт, то писаракони ғарқшударо наҷот диҳад. Мутаассифона, вай танҳо яке аз онҳо, писари 7-соларо наҷот дод ва додари шашсолаашро маҷро бурд.

PRESSA.TJ

СОМОНАИ НАШРИЯИ ТОҶИКИСТОН

ХАБАРҢОИ
ТОҶИКИСТОН
БА ҶАҢОН

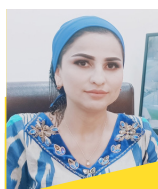
САРИ САБЗ

Муҳаммад ҚУРБОНОВ,
намояндаи Иттифоқи
қасабаи кормандони маориф

- Ба андешаи ман эродгирӣ, дағалӣ, зиштгӯи баъзе рохбарон - ин пардаест, ки онҳо қамбудию норасоҳои худ, аз қўмла қамдонишию қамфаҳмиҳояшонро мепошонанд.

- Парво нақунед, вақте парда меафтад, на онҳо мемонанду на мо. Аммо, ба ҳар ҳол, ғўшрас қарданатон хуб аст.

Рухшона ШЕРАЛӢ,
мудири бахши қор бо қавнон
ва варзиши шаҳри Бохтар

- Ӣукумати шаҳри Бохтар бахри рушди соҳаи варзиш ҳама талошҳои худро равона кардааст. Бо дасгирии раиси шаҳри Бохтар Саломзода Сичоуддин соли 2022 теъдоди гирандагони стипенди-яи раиси шаҳр аз 35 ба 70 нафар расид.

- Ӣаа, аз афташ шиори “Дусад марди қангӣ беҳ аз сад ҳазор” ба раиси муҳтарам маъқул нашудааст-а!?

Маҳмадҷосиф
ИСМОИЛОВ, хабарниғори
аз маҳбас озодшудаи тоҷик

- Маро ҳамчун фарҳангшинос ном мебурданду номи маро аз рӯзномаву сомонаҳо меҳонданд. Фаҳр мекарданд, ки расонаҳо аз зиндониён ғуфта меистанд.

- Дар бораи зиндониён ғуфтан мо-яи фаҳр нест, ҳамқасби азиз. Фаҳр ин аст, ки ҳарғиз ягон нафар ҳамқасби мо маҳбус нашавад.

Нусратулло Давлатзода, раиси Қумитаи андоз

ТОҶИКИСТОН НАҚШАИ
АНДОЗРО БАРЗӢӢД ИҶРО ҚАРД

Дар семоҳаи аввали соли 2022 дар Тоҷикистон нақшаи андоз ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ барзиёд иҷро шуд. Дар ин бора Қумитаи андози қўмқурӣ хабар додааст.

Дар се моҳи аввали соли 2022 ба бучети кишвар 3 миллиарду 565 миллион сомонӣ (285,4 миллион доллар) ворид гардид. Ин дар ҳоли пешби-

нишуда 3 миллиарду 451 миллион сомонӣ (276,3 миллион доллар) 103,3 дарсади нақшаи аввалро ташиқил медиҳад. Ӣамин тарик:

- ВМКБ ғоизи қаландрин, ки пардохтҳо 106,3 ғоиз аст;

- вилояти Суғд 106,1 ғоиз;

- шаҳру ноҳияҳои то-

беи қўмқурӣ 102,6 ғоиз;

- шаҳри Душанбе 102,1 ғоизро ташиқил медиҳанд.

БА ТАВАҚҶУҲИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

РУСИЯ ҲУДУДИ 3 000 000 МУТАХАССИСИ СОҲАИ ИТ ДОШТ. БАӲД АЗ “АМАЛИЁТИ МАХСУС” ДАР УКРАИНА БЕШ АЗ 70 000 МУТАХАССИСИ ИН СОҲА ХОКИ РУСИЯРО ТАРК КАРДАНДУ БАРОИ КОРИ МУВАҚҚАТӢ ВА ДОИМӢ ТОШКАНД, АЛМААТО, БОКУ, ЕРЕВАН ВА ТИФЛИСРО ИНТИХОБ КАРДАНД. ЧАРО ДУШАНБЕРО ИНТИХОБ НАКАРДАНД?

ЧАРО ИТ ДАР ТОҶИКИСТОН ДАСТГИРӢ НАМЕШАВАДУ МАВРИДИ ТАВАҚҶУҲ ҚАРОР НАДОРАД?

МИЛЛИАРДҲО ЎЗБЕКИСТОН МЕРАВАНД, ХОМУШӢ ДАР ТОҶИКИСТОН

Иҷораи ройгон барои барномасозон дар Қазоқистон

Агар дар мисоли кишварҳои Осиёи Марказӣ назар намоем, соҳаи ИТ хеле босуръат пеш меравад. Масалан, дар Қазоқистон 10 сол пеш системаи ИТ роҳандозӣ гардида, имтиёзҳои зиёде ба барномасозон ва муассисони ширкатҳои ИТ дода шудааст. Аввалин Парки технолоғӣ дар Қазоқистон ҳанӯз соли 2003 дар шаҳрии Алмаато таъсис дода шуда буд. Пас аз он дар дигар минтақаҳо низ ҳамин гуна платформаҳо ба кор даромаданд ва ҳоло дар кишвар як системаи мукамали ИТ - технология амал мекунад.

Дар Қазоқистон ҳам ба шаҳрвандони ҳудуд ва ҳам хориҷӣ барои фаъолият дар соҳаи ИТ имтиёзҳои зиёде пешбинӣ шудааст. Масалан, шаҳрвандони хориҷӣ метавонанд 5 сол бидуни раводид дар Қазоқистон ба фаъолияти барномасозӣ ва рақамикунонии иқтисодиёт машғул ша-

ванд. Дар ин кишвар онҳое, ки дар самти ИТ - технология кор мекунанд, аз андоз озоданд. Танҳо ширкатҳо аз даромади кормандони Парки технолоғӣ ба хотири васеъ намудани платформаи фаъолият микдори ками андоз меситонанд. Андоз аз дивидендҳои гирифташуда низ ситонида намешавад. Илова бар ин, шумо метавонед аз имтиёзҳои андоз барои иштирокчиёни AIFC, як каламрави алтернативӣ, ки барои ширкатҳои технолоғӣ кор мекунад, истифода баред.

Ҳамзамон, дар бинои Парки технолоғӣ барномасозон метавонанд 12 моҳ бидуни иҷорапулӣ фаъолият наоянд. Барои онҳое, ки дар оғози фаъолият қарор доранд, аз 20 то 50 ҳазор доллар қарзи имтиёзнок пешбинӣ шудааст.

Ба ҷойи 5 ширкат 1 вазорат дар Қирғизистон

Дар Қирғизистон Парки технолоғӣ бо низомии махсуси қонунӣ ва имтиёзҳои андоз соли 2013 боз шудааст. Сол аз

сол барномасозон ва мутахассисони ИТ дар Қирғизистон зиёд мешаванд. Баъзеи онҳо дар хона истода, тавассути шартнома барои ширкатҳои байналмилалӣ барномаҳои рақамӣ таҳия мекунанд ва аз ин миллионҳо доллар барои худ ва кишварашон фоида меоранд. Яъне, маблағ аз берун ворид мешавад ва дар иқтисоди кишвар гардиш меҳӯрад. Масалан, чанде пеш ширкати қирғизии Namba Group бо намоёндагони Маркази байналмилалӣ молии Остона дар Қазоқистон вохӯрӣ гузаронида, ба соҳаи технологияҳои иттилоотӣ 1 миллион доллар сармоя ҷалб кардааст. Ширкат тасмим гирифт бо ин маблағ замимаи онлайнiero роҳандозӣ кунад, ки тамоми хидматҳо ва пардохтҳо якҷо мекунад. Ҳоло теъдоди кормандони Парки технолоғӣ дар Қирғизистон аз 2000 нафар ҳам гузаштааст. Онҳо асосан фармоишҳои калонро аз кишварҳои Амрикову Русия, Кипру Туркия қабул мекунанд ва барномаҳои байналмилалиро таҳия карда, миллиардҳо ба даст мео-

ранд. Ҳамагӣ 1 фоиз аз даромади ширкатҳои ИТ ба бучети давлат меравад. Боқимонда барои рушди соҳа ва васеъ намудани ҳудуди фаъолият масраф мешавад. Масъулини Парки технолоғӣ тасмим гирифтаанд, ки то соли 2030 теъдоди барномасозонро ба 30 ҳазор нафар ва нишондиҳандаҳои молиро ба миллиард доллар расонанд.

Ҳатто, дар Қирғизистон чанде аз корхонаҳои марбут ба технология барҳам дода шуда, ба ҷойи онҳо Вазорати рушди рақамӣ таъсис ёфтааст. Ин вазорат лоиҳаҳои бузургро амалӣ месозад. Минтақаҳо бо интернет таъмин карда, хизматрасонии рақамиро назорат мекунад. Барномасозони мустақилро дастгирӣ менамояд.

ИТ - раводид дар Ўзбекистон

Ўзбекистон ҳамасола аз ҳисоби соҳаи ИТ беш аз 100 миллион доллар даромад ба даст меорад.

(Давомаш дар саҳ.9)

МАВҚЕЪ

РАНГИ МАТБУОТИ ТОҶИКРО КӢ ЗАРД КАРД?

Уффффф, хаста шудам. Аз хобҳои беохир, аз хобҳои гуногун, нилобиву гулобӣ, сабзу маллаву кабуду зард.

Ҳатто қор ба ҷое расидааст, ки хобҳоям ба сиеъат олула шуда ва то субҳ ором хусбидан намеронанд. Мансабдоре дар симои мор ба хоб меояд, навмансабе дар сурати қаждум. Раисчаи дурузаи гӯё фармонфармо, аммо дар асл фармонравое ҳам меҳаҳад ақаллан ҷун хомӯшак неш занад...

Ҳудро маломат мекунам: “Айби худам, айби худам!”. Бало занад маро! Ба сари беайби худ лак-лак маломат мерезам, ки “о, беақл, агар қаллаат мешуд, ҷаро пешниҳоди экстрасенс Холиқназар Ҷумъазодаро иҷро накардӣ?”.

Воқеан, вақте ки дар бораи хобаму гароншавии арзиши орд матлаб навиштам, Ҷумъазода як пода пешниҳоду тавсияҳо дод. Ҳатто огоҳ кард, ки “худро эҳтиёт кунед ва як лингча орд оварда, ба хонаи ман партоеду равед. Ҳама зиёнҳои хоб баргараф мешаванд ва дигар умуман хоб намебинед. Агар не, хобҳои аз ин бадтар ҳам диданатон мумкин!”.

Аммо ҷӣ кунам, ки шароит нашуд ва ман ҳам ба хонаи Ҷумъазода орд бурда натавонистам. Охир, фикр мекардам, ки дар арафаи иди Рамазон “ярмарка” мешавад ё вичдони савдогарон меҷунбаду ордро арзон мекунад ва ман метавонам асоситарин “ишора”-и устод Ҷумъазодаро амалӣ намоям. Аммо... Эҳ! Ту нагӯву ман насӯзам! Як ҳалта орд ба ҷойи 330 сомони нигаронкунанда ба зинаи 370-380 сомонӣ парид. Хадамоти зиддиинҳисорӣ “эзорро тар кард”. Ба тоҷир зӯраш нарасид! Бучули ордфурӯш асп хест. Худо кунад, ки ордфурӯш дар рӯзи маҳшар то зинаи ҳар ва ҳатто харгӯшу мушу аз он ҳам пасттар нафарояд!

Ба Хадамоти зиддиинҳисорӣ «сабри ҷамил» хоҳонам!

(Давомаш дар саҳ.5)

Эълонҳои бештар дар

ARZON.TJ

Хушдори СММ:

ҶАНГИ УКРАИНА ҚАҲТӢ МЕОРАД!

Майкл Фаҳрӣ, гузоришгари вижаи Созмони Милали Муттаҳид дар умури ҳаққи ғизо хушдор дод, ки таъхири бештар дар содироти ғалла аз Украина ва Русия метавонад қаҳтӣ ва бӯҳрони гуруснагиро дар бархе аз минтақаҳои ҷаҳон, монанди Яман ва Эфиопия ба миён орад.

Ба гузориши рӯномаи "Guardian", тибки омили Созмони Милали Муттаҳид, кишварҳое чун Эрон, Миср, Туркия ва Бангладеш 60 дарсад ғаллаи худро аз Русия ва Украина ворид мекунанд ва идомаи содироти ғалла аз ин кишварҳо барои онҳо бисёр муҳим аст.

Дар ҳоли ҳозир ҳудуди сад киштии пур аз ғалладона дар Баҳри Сиёҳ банд мондаанд ва содироти ғалла аз Украина тариқи Баҳри Сиёҳ қатъи шудааст.

Шӯрои байналмилалӣ ғалладона, қароргоҳаш дар Лондон низ гузориш додааст, ки роҳҳои алтернативӣ барои содироти ғалла аз Украина, аз ҷумла роҳи оҳан дар ғарби ин кишвар маҳдуд ҳастанд ва

содироти ғаллаи Украина дар соли ҷорӣ ба ҳудуди 48 миллион тонна коҳиш хоҳад ёфт.

Ин Шӯро моҳи гузашта пешбинӣ карда буд, ки Украина метавонад ҳудуди 63 миллион тонна ғалла содир кунад.

Дар Русия низ содироти ғалладона оғоз шудааст. Вале ҷорӣ шудани таҳримҳои саҳти Ғарб алайҳи Русия доманаи содиротро маҳдуд кардааст. Русия дар ҳоли ҳозир содироти ғалладона ба баъзе кишварҳои Осиёи Миёнаро ба таври муваққат

манъ кардааст.

Вазорати кишоварзии Русия рӯзи 26-уми апрел эълон кард, ки содироти ғалладонаро то 1-уми июл муваққатан бозмедорад. Тасмири мазкур бар хилофи хушдорҳои созимонҳои байналмилалӣ гирифта шуд, ки аз кишварҳо даъват кардаанд занҷираи таъмини маводи ғизоро дар марҳилаи пандемияи "КОВИД-19" ҳалалдор накунад. Украина низ пас аз ҳамлаи Русия содироти бар-

хе навъҳои ғалладона, мисли ҷавдор, ҷав ва арзанро манъ кардааст.

Қаблан Сандуқи байналмилалӣ пул хушдор дода буд, ки афзоиши қимати маводи хӯрокворӣ ва энергӣ бар асари ҷанги Украина мумкин аст боиси "нооромии иҷтимоӣ" дар Африқо шавад.

Украина ва Русия дар бозори рағғани растаниву ғалла ва чанд навъи дигари маҳсулоти кишоварзӣ саҳми зиёд доранд.

ПИСАРИ БЕНАЗИР БҲУТТО ВАЗИРИ КОРҲОИ ХОРИҶИИ ПОКИСТОН

Билавал Бхутто Зардорӣ вазири корҳои хориҷии Покистон таъйин шуд.

Бино ба гузориши расонаҳои покистонӣ, раиси Ҳизби мардумии Покистон Билавал Бхутто Зардорӣ аллакай бо ҳузури сарвазир Шаҳбоз Шариф дар назди президенти кишва Ариф Алавлӣ савганд ёд кардааст. Ӯ дар ин бора дар "Twitter" хабар дод.

Зардорӣ 33 сол дорад ва ҷавонтарин вазири умури хориҷии Покистон дар таърихи ин кишвар шуд. Ӯ дар 19-солагии раиси Ҳизби мардумии Покистон интиҳоб гардид ва ғаёлияти сиёсӣ оғоз шуд.

Ӯ писари Беназир Бхутто, сарвазирӣ пешини Покистон ва раҳбари Ҳизби мардумии Покистон аст, ки дар соли 2007 дар як ҳамлаи террористӣ кушта шуд.

ШАХСЕ, КИ САНАДИ ПОШҲҶРИИ ИҶШС-РО ИМЗО КАРД, ДАРГУЗАШТ

Дар Минск баъд аз бемории тӯлонӣ сарвари нахустини Беларусии соҳибистиқлол, раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурӣ Станислав Шушкевич даргузашт. Дар ин бора хабаргузори "Еврорадио" бо таъя ба суҳанони ҷамса-ри марҳум хабар додааст.

Шушкевич дар 87-солагии дунёро падруд гуфт.

Номбурда 15 декабри соли 1934 дар оилаи нависанда ба дунё омадааст. Вай мутахассиси соҳаи радиоэлектроника буд.

Ҷаёлияти сиёсӣ худро дар солҳои 80-ум пас аз ҳодисаи изтирофӣ дар нерӯгоҳи атомии Чернобил оғоз кардааст. Пас аз рӯйдодҳои табaddулотӣ моҳи августи соли 1991 ӯ раҳбарии порлумони Беларусро бар уҳда дошт.

Аз соли 1991 то соли 1994 раиси Шӯрои Олии Беларус буд. Дар ин вазифа соли 1991 Созишномаи Белавета дар бораи пошҳҷрии ИҶШС ва таъсиси ИДМ-ро имзо кард.

ИСЛОМ БА КОХИ САФЕД БАРГАШТ

Ҷо Байден, президенти Амрико имсол 2-юми май Иди Фитрро ҷашн гирифт ва ба ин тартиб, суннати баргузори ҷашни муқаддаси мусалмонро дар Кохи Сафед, ки дар замони раҳбарии Доналд Трамп барҳам дода шуда буд, эҳё кард.

Байден зимни суҳанронӣ дар рӯ ба рӯи садҳо нафар иштирокчи гуфт: "Дар маъракаи интиҳоботи президентӣ ваъда дода будам, ки ҷашни Иди Фитрро ба Кохи Сафед бозмегардонам, аммо соли гузашта ба хоҳири пахншавии "КОВИД-19" маҷбур шудем ин маросимро ба таври маҷозӣ ё онлайнӣ баргузор кунем".

Ӯ ҳамчунин изҳор дошт, ки "имрӯз дар саросари ҷаҳон шохиди он ҳастем, ки мусалмонони бисёре ҳадафи хушунат қарор мегиранд. Ҳеҷ касе набояд ба хоҳири боварҳои мазҳабии худ таъйиз ва сарқуб шавад".

Президенти ИМА дар идома афзуд: "Бояд баён намоям, ки ҳанӯз қорҳои бисёре барои анҷом додан боқӣ мондааст. Ҷӣ хориҷ аз кишвар ва ҷӣ инҷо. Мусалмонон ҳар рӯз миллати моро қавитар мекунанд, ҳатто

бо ин ки онҳо бо ҷолишҳо ва таҳдидҳо воқеӣ дар ҷомеаи мо рӯ ба рӯ ҳастанд, аз ҷумла хушунатҳои ҳадафманд ва исломҳаросӣ".

Президентҳои Амрико аз замони Билл Клинтон Иди Фитрро ҷашн мегирифтанд. Аммо дар замони президентии Доналд Трамп ҳеҷ маросиме баргузор намешуд ва ӯ танҳо баёнияҳоеро ба ин муносибат нашр мекард.

Байден рӯзи душанбе гуфт, ки ӯ ахиран нахустин зани мусалмонро ба як мақом дар ҳукумати федералӣ таъйин кард ва ин амр нишондиҳандаи пойбанд будан ӯ ба ваъдаҳоиаш мебошад.

Толиб Шариф, имоми масҷиди "Мухаммад" дар Вашингтон низ дар маросими Кохи Сафед гуфт, ки "мизбон шудан дар инҷо як паёми муҳим барои миллати мо ва ҷаҳониён дорад. Ин паём, ки ислом бахше аз миллати мо аст ва олитарин мақом дар ин сарзамин худро пойбанд ба арзишҳои асосии миллат ва ҳимоят аз озодии мазҳабӣ медонад".

ҶАНГИ АТОМӢ

се давлат заминро несту нобуд мекунанд

Олмон, Бритониёи Кабир ва ИМА метавонанд аввалин шуда, Ҷанги сеюми ҷаҳониро сар кунанд. Дар ин бора "Daily Express" менависад.

Таҳлилгари низоми ва шорех Лиам Дойли гуфтааст, ки қадом кишварҳо ташаббусқори эҳтимолии низои ҳастай ҳастанд.

Ба эътиқоди қоршинос, Вашингтон, Берлин ва Лондон метавонанд муҳолифи Маскав дар заминаи сиҳоҳи ҳастай шаванд.

Вай бо истинод ба маълумот аз манобеи боз гуфтааст, ки тибқи он, Русия ҳудуди 6250 қулоҳақи ҳастай дорад ва онҳо "барои қомилан нобуд қардани ҳаёт дар рӯйи замин қифояти қандбаробарӣ дорад".

Дар қаробари ин, Ғарб тақрибан 4000 мушак, Бритониёи Кабир 225-то ва ИМА 3700 адад мушак дорад.

- Олмон қорро яроқи ҳастай нест, вале ҳавопаймоҳои қувваҳои қарбии ҳавоии ИМА, ки

қодиранд, қулоҳақҳои ҳастаии тақтиқӣ ва стратегиро қардоранд, дар қаламрави ин кишваранд, - гуфт Дойли.

Қаблан таҳлилқарони маҷаллаи "Compass" эҳтимоли таъсир ба сиҳоҳи ҳастай аз кишварҳои қарбиро арзёбӣ қарда буданд. Ба эътиқоди қоршиносон, ҷунин амалҳо метавонанд боиси қар задани Ҷанги сеюми ҷаҳонӣ шаванд, ки Русия ва НАТО ба он қалб ҳоҳанд шуд.

Қоршиносон меғунд, ки артиши Русия қарои несту нобуд қардани таҷҳизоти қарбӣ дар пойгоҳҳои интиқоли борқашонӣ дар Украина аз ҳама васаиҳоҳи нобудсозӣ истифода ҳоҳад қард.

Бо ҷунин рушди ҳодисаҳо эҳтимоли ба марҳилаи низоъҳои ҷаҳонӣ табдил ёфтани амалиёти қангӣ вучуд дорад, зеро ҳайати ҳамроҳи НАТО ҳангоми қарба метавонанд ҳалок шаванд.

РАНГИ МАТБУОТИ ТОҶИКРО КӢ ЗАРД КАРД?

(Аввалаш дар сах.3)

Ва акнун баргардем ба сари масоили бузу бузғолаи худамон.

Фикр кардам, ки агар вазъият ҳамин бошад ва ниходҳои пешгоми иқтисодиву иҷтимоии кишвар боз ҳам натавонанд аз ухдаи таъминоти ниёзҳои аҳоли бароянд, бехтараш мутантан, ҳатто бо шиор эълон намоям, ки аз ин баъд “кам меҳрам, зиёд меҳонам!”.

Ҳамин ҷо гуфтаи қаблии устод Ҷумъазодаро қобили қабул донистам. Китоби “Биё, ки фолат бинам”-и ӯро ба даст гирифтаву бо андешаи он ки “пагоҳ як даста нашрияҳоро харидорӣ кардаву меҳонам” ба мутолиа пардохтам...

Бозори машҳури “Саховат”. Чун ба иди Рамазон рӯзҳои ба шумор мондааст, мардум дар тақудав ва талоши харидории

шумо бекор мемонед, - ба сухбат ҳамроҳ шуд марди лоғаре, ки аз дасту панҷаи нозук ва сумкаи дамидааш зиёӣ буда-нашро меҳондӣ.

- Шояд охиста-охиста ҳамин хел ҳам шавад. Шӯрои ВАО ба муаррифии меъёрҳои ахлоқи журналисти муваффақ шуд. Мебинӣ, ки дар ҷаласаи навбатияш масъалаи ройгон будани нашрияҳоро пешниҳод мекунад, - лукма партофт марди дигар, ҳамроҳи он зиёӣ.

- Ака, худатон ҳам журналистед чӣ? Агар ҳа, пас хафа нашавед, бо ҳамин мақолаҳои якрангу якмазмун, ки ҷоп мешаванд, чунин нашрияҳоро ройгон ҳам намегиранд. Газетаҳоятон, чӣ сиёсиву чӣ фарҳангӣ, аз “жёлтая пресса” ягон камӣ надоранд! Мақолаҳои таҳлилий навишта наме-тавонед, аз озодона баён кардани фикратон метарсед, ҳап шинед!,- ба ғазаб омад фуру-

ҳастанд, ки ноширонро ноилоҷу бечора кардаанд, - боз ҷилави суханро гирифт зиёинамо. - Масалан, ҳамин андоз. Дар ҳоле, ки баъзе давлатҳо матбуоташонро аз андозҳо озод мекунанд, дар Тоҷикистони азизи мо ноширон 15 % андози арзиши иловашуда, 23 % аз фоида, 20 % андози иҷтимоӣ ва 12 % андоз аз даромад месупоранд. Баъд андозчинҳо шикоят мекунанд, ки фоидаҳо пинҳон карда мешаванд! Шояд нафаре пайдо шаваду барои содда кардани андозбандии ВАО пешниҳод намояд?

- Ин пешниҳод кам аст, - гуфт дӯсташ ва чанд намунаро зикр кард:

- Бояд масъалаи дастгирии давлатии ВАО-и мустақил, ки як бор ҳангомаву бе ёфтани роҳи ҳал хомӯш шуд, бори дигар пешниҳод карда шавад.

- БОЯД МАСЪАЛАИ ДАСТГИРИИ ДАВЛАТИИ ВАО-И МУСТАҚИЛ, КИ ЯК БОР ҲАНГОМАВУ БЕ ЁФТАНИ РОҶИ ҲАЛ ХОМӢШ ШУД, БОРИ ДИГАР ПЕШНИҲОД КАРДА ШАВАД.

лавозимоти идона. Яке бо фурушандаи зардолуи 30-сома мочаро мекунад, дигаре аз гаронии нархи банану себу гелосу мағзу чағз шикоят дорад. Ман, ки “бемориам” дигар аст, меравам сӯйи нуктаи газетафурушӣ. Нашрияҳои гуногун ҷанг гирифтаву хобидаанд. Ранги рӯяшон зард шудаву коҳидааст. Мисли беморони гирифтори зардпарвин.

- Газетаҳоятон аз ҳафтаҳои пеш аст чӣ?,- меурсам аз фурушанда.

- Кучо ҳафтаҳои пеш!,- меғурунгад бо қабоқи овезон, - ҳамааш нав, аммо савдо нест. Пеш аз ҳар қадамаш 40-нусхагӣ мегирифтам. Ҳоло 4-нусхагӣ мегираму 1 ё 2 дона мефурушам.

- Ношукрӣ накумед. Агар мисли баъзе давлатҳо дар мо ҳам газетаҳо ройгон шаванд,

шанда.

Марди зиёинамо зуд вазъиятро дарк кард. Барои он ки гуфтугӯ ба мочаро напечат, бо лаҳни нарм гуфт:

- Мебахшед, хонум, мо журналист нестем, вале алоқаманду муштариҳои матбуотем. Камкам бо журналистон ошноӣ кӣ дорем, баъзе мушкилиҳои ин соҳаро медонем.

- Рост меғӯяд, - ҳамроҳашро ҷонибдорӣ кард марди дигар. - Агар мушкилиҳо набошанд, пас ҷаро газетаро ба мову шумо қиммат мефурушанд? Зеро, қоғази газета қоғази ташноб нест. Нархи гарон дораду дастрас карданаҳ душвор аст. Солҳои пеш САҲА ба хотири баланд шудани теъдоди нашри газетаҳо ба баъзеи онҳо қоғаз кумақ мекард...

- Ин як мушкили. Масъалаҳои мураккаби дигаре низ

- Бояд таҷрибаи нангини обунаи маҷбурӣ аз байн бурда шавад.

- Бояд бозори реклама шаффоф бошад ва аз рӯи адолат ғоизбандӣ гардад.

- Бояд дар назди Иттифоқи журналистон ё Шӯрои ВАО ба ҷои баргузории махфилҳову санги маломат кӯфтанҳо сари ҳамкасбон, нашрияи соҳавие бахри ҳамраъйии онҳо таъсис дода шавад.

- Агар ин пешниҳодҳо қабул нашаванд чӣ?,- пурсид зиёинамо.

- Он гоҳ нашрияҳо амалҳои аз ноилоҷиро идома додан мегиранд. Масалан, дар бораи ғайриқонунии донишгоҳ мақолаи тарғиботӣ нашр мекунанду донишҷӯён мурда-мурда газета меҳаранд.

- Ҳе, ака, - ба баҳс марокзохир мекунад донишҷӯе, ки аз

роҳ меғузарад. - Ака, донишҷӯ аз кучо пул дорад, ки газета меҳарад? Ака...

... Ака, ака, ака...

Чашм кушодаву мебинам, ки ҷияни донишҷӯям кӯшиши бедор карданамо дорад.

- Чӣ меғӯй?

- Роҳкиро надорам.

Ба ӯ роҳкиро медихаму баъди аз хона берун шуданаш ба

худ меандешам: “Экстрасенс Холиқназар Ҷумъазода шояд дар таъбири ин хоби ман мушкили кашад”.

Фазлиддин
АСОЗОДА,
f.asozoda@pressa.tj

P.S. Гап-гап ҳаст, ки Вазорати фарҳанг меҳодад бори гарони андози матбуотро сабуқ созад. Албатта ҳудаш ку наметавонад, ба Ҳукумат пешниҳод мекунад. Андози аз матбуот ҷамъомадаро Ҳукумат сарфи назар мекунад ё не, вақт нишон медиҳад. Вале як чиз яқин аст: Агар ду-се нашрияи ба истилоҳ озод ҳам аз байн раванд, фазои иттилоотии Тоҷикистонро кӣ пур мекарда бошад? Шояд ҳамсоҳи мо, ки интизори ин рӯзанд?

Эълонҳои бештар дар

ARZON.TJ

ВОКУНИШ-622

БОЗОРИ АСЪОР ЧАРО ДАР ТОҶИКИСТОН КАЛАВАНДА АСТ?

Бонки миллии Тоҷикистон мақолаи “Бозори асър чаро дар Тоҷикистон калаванда аст?”-ро, ки дар ҳафтаномаи “Тоҷикистон”, №15 (1474) аз 13.04.2022 чоп шудааст, баррасӣ намуда, чунин иттилоъ медиҳад.

Бонки миллии Тоҷикистон мавқеи ВАО-ро дар ташаккули афкори чомеа муҳим арзёбӣ намуда, ба ҳафтаномаи “Тоҷикистон” ҷиҳати бетараф набудан нисбат ба масъалаҳои низоми бонкӣ изҳори сипос мекунад.

Боиси қайд аст, вазъи геосиёсии ҷаҳон, ки пайи худ як қатор таҳримҳоро ба миён овард, боиси зиёд гардидани номуайяниҳо дар сиёсати иқтисодии ҷаҳон гашт, ки бевосита таъсири манфии худро ба иқтисодиёти натавонанд давлатҳои тараққиёбанда, балки ба тамоми давлатҳои дунё расонид.

Бонки миллии Тоҷикистон ҳамчун мақоми танзимкунандаи низоми бонкӣ ҷиҳати андешидани тадбирҳои сариҷа дар доираи ваколатҳои худ аз ҳама воситаҳои самаранок истифода бурда истодааст, то ин ки вазъи бозори дохилии асърро тавассути механизми фишангҳои монетарӣ ба танзим дарорад.

Дар интиҳои моҳи феввали соли ҷорӣ беқурбшавии рубли русӣ нисбат ба доллари ИМА муҳочирони меҳнатиро водор намуд, ки аз интиқоли пул аз Россия ба Тоҷикистон худдорӣ намоянд. Чунки дар мавриди ба 120 рубли русӣ баробар шудани 1 доллари ИМА, қурби интиқоли рубли русӣ нисбат ба сомонӣ ба 0,090 сомонӣ баробар шуд, яъне шаҳрвандон бар ивази 1000 рубли русии аз Россия интиқолшуда аз ташкилотҳои қарзии молиявӣ ҳамагӣ 90 сомонӣ мегирифтанд, ки нисбат ба аввали сол (бар ивази 1000 рубли русӣ 150 сомонӣ мегирифтанд) 40 фоиз кам мебошад.

Дар моҳи апрел дар асоси ҷораҳои андешидаи Бонки

марказии Федератсияи Россия қурби рубли русӣ нисбат ба доллари ИМА муътадил гардид, ки боиси якбора афзоиш ёфтани интиқоли асър аз Федератсияи Россия ба Ҷумҳурии Тоҷикистон гардид. Маҳз дар муддати ҳамагӣ ду моҳ лапишнокии зиёди ҳаҷми интиқоли асари хориҷӣ ба ҷумҳурӣ боиси тағйирёбии қурби асър дар бозори дохилии асър гардид.

Боиси қайд аст, ки дар моҳҳои январ-март соли 2022 бо назардошти вазъи иқтисоди ҷаҳонӣ дар баробари тағйирёбии қурби пули миллий, қурби расмӣ асари миллии аксари кишварҳои шарикони асосии тижорати Ҷумҳурии Тоҷикистон низ тағйир ёфтанд. Аз ҷумла, рубли Беларус - 17,8 фоиз, рубли Федератсияи Россия - 13,2 фоиз, лираи Туркия - 12,1 фоиз ва суми Ўзбекистон 5,2 фоиз нисбат ба доллари ИМА коҳиш ёфтаанд.

Қурби расмӣ ҳамагӯ аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон бо мақсади бахисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоб намудани маблағҳои пардохтҳои гумрукӣ муқаррар карда мешавад.

Қурби расмӣ қурби харид ва ё фурӯши асари хориҷӣ набуда, Бонки миллии Тоҷикистон ва ё ташкилотҳои қарзии молиявӣ уҳдадор нестанд, ки бо ин қурб асари хориҷиро харанд ва ё фурӯшанд.

Бояд қайд намуд, ки ташкилотҳои қарзии молиявӣ ва воҳидҳои сохтории онҳо ҳамагӯ дар доираи имкониятҳои худ ба мизочон, аз ҷумла, шахсони воқеӣ асари хориҷии нақд мефурӯшанд. Инчунин, вобаста ба назорати шаффофияти фурӯши асари хориҷӣ аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ ба муштариён дар Бонки миллии Тоҷикистон гуруҳи кории доимоамалкунанда таъсис дода шудааст, ки ҳамагӯ раванди фурӯши асър ба мизочонро мавриди назорат қарор медиҳад.

Шуъбаи матбуоти БМТ

МУСОФИРИ АДАБИЁТ

Адиб, рӯзноманигор ва нависандаи тоҷик Мусофир Набиев 25-уми апрели соли 1932 дар яке аз деҳаҳои зебоманзари ноҳияи Айни, деҳаи Ғабарӯд чашм ба олами ҳастӣ кушодааст.

Ӯ ханӯз дар хурдсолӣ аз волидайн маҳрум мегардад ва минбаъд то хатми мактаби миёна дар хонаи бачагони ноҳияи Айни, Ӯротеппа ва Шаҳринав тарбия ёфтааст. Баъди хатми мактаби миёнаи рақами 1 ба номи Островскийи ноҳияи Шаҳринав, соли 1950 ба факултети филологияи Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон дохил шуда, соли 1955 онро бо сари баланд хатм мекунад.

Аз даврони донишҷӯӣ бо Иттифоқи нависандагон робита пайдо намуда, дар маҳфили ҷорабиниҳои он иштирок мекард бо Бокӣ Раҳимзода, Ҷалол Иқромӣ, Абдусалом Дехотӣ, Мухаммадҷон Раҳимӣ ва Фотеҳ Ниёзӣ баринҳо ошно мешавад. Аз ҳамон вақт сар карда ҳикоя ва очеркҳои рӯйи ҷоп омаданд.

Мусофир Набиев дар рӯзномаи “Тоҷикистони Советӣ” (ҳоло “Ҷумҳурият”) фаъолият дошт. Баъдтар аз солҳои 60-ум ба мақалаи “Занони Тоҷикистон” (ҳоло “Фирӯза”) ба қор гузашт ва то охири умр дар вазифаҳои мудирӣ шӯба ва ҷонишини сармуҳаррир фаъолият кардааст.

Чун тарбиятирандаи хонаи бачагон буд, худро фарзанди давлат мепиндошт ва ба давлату миллаташ содиқ буду пошхӯрдани иттиҳоди Шӯравиро ба таври худ қабул кард. Оқибат бемор шуд ва мегуфт, ки дарди вай дарди миллат аст. Ниҳоят, 20-уми декабри соли 1995 дардҳои ӯро бо худ ба ҳок бурд.

Мусофир ин олами фонири падруд гуфт, вале баъд аз худ мероси адабии пураарзишоро боқӣ гузошт, аз қабили асарҳои “Ҳичрон”, “Сапедадам”, “Ҳада”, “Хонаи мо” ва ғайра.

17-уми сентябри соли 1998 бо қарори ҳукумати ноҳияи Айни ба хотири ёдбуди ин фарзанди барӯманди диёр МТМУ рақами 26-и деҳаи Ғабарӯдро ба номи Мусофир Набиев гузоштанд.

Шарифзода
Ҷабраили КАРИМ

Мулло Ҳайдар:

НАРХҲО БАЛАНД, НА СЕБ ХАРИДЕМ, НА АНГУР!

Мулло Ҳайдар Шарифзода, яке аз руҳониёни шинохта ва имомхатиби масҷиди марказии шаҳри Кӯлоб ба номи Имоми Аъзам дар мавъизааш пеш аз намози иди Рамазон аз боло рафтани нарху наво дар арафаи ид гила кард.

Ӯ гуфт, ки дар ин шароит идро хоксорона чашн гирифтааст: “Нарххоро осмон бурданд. Ҳамин хонаи мо ҳеҷ чиз нахарида. На тарафи бозор рафтем, на себ харидем, на ангур. Марҳамат, як пиёла чой, кадоме хоҳад, марҳамат. Хонаи бе мева, хонаи бе исроф”.

Ин гуфтаи Мулло Ҳайдар Шарифзода дар ҳолест, ки аксарии сокинони кишвар дар арафаи

Иди Рамазон аз боло рафтани нарху наво шикоят карданд. Нархи маҳсулоти бозор дар моҳи Рамазон 8-10 фоиз ва дар арафаи ид бошад, қариб 10-15% боло рафт. Бархе аз сокинони кишвар инро беназоратии бозорҳо аз ҷониби мақомот арзёбӣ мекунад.

КҶЛОБ: РАИСИ НАВ РОҲҲОИ ЗАМОНАВӢ МЕСОЗАД!

Аз қадимулайём бунёди роҳ савобтарин амали инсонӣ эътироф гардидааст. Дар сӣ соли охир беш аз 20 раиси шаҳри бостонии Кӯлоб иваз гардид, вале ҳеҷ кадоми онҳо ба мисли Раҳмоналӣ Амиров ба бунёди роҳҳо, азнавсозии онҳо аҳамияту диққати ҷиддӣ надованд. Ҳоло ҳам дар аксар ҷо мумфаршҳои бо иқдоми ӯ рехташуда мавриди истифодаанд.

Ин иқдоми наҷибонаро раиси нави шаҳр Бахтиёр Назарзода идома дода, ханӯз дар оғози соли 2022 гуфт, ки баробари бунёди қорхонаҳои саноатӣ дар панҷ соли оянда, имсол рушди роҳҳо эълон карда шудааст. Ҳама аз танбашавии нақлиёт дар назди бозори «Саховат» огоҳанд. На як бору ду бор ин масъала дар матбуоти маҳаллиро марказӣ ба риштаи танкид гирифта шуд. На танҳо шаҳрсозӣ, балки мақомоти қудратӣ низ аз ҳалли он очиз монданд. Аммо раиси нави тадбириро ёфт. Ба кӯчаи Чармгари поён мутахассисону техникаҳоро фирностод. Сохтмони роҳи сербери замонавӣ оғоз ёфт. Дар 850 метр аллакай қорҳои асосӣ анҷом гаштанд. Имрӯз-пагоҳ онро мумфарш намуда, ба истифодабарӣ медиҳанд. Барои бунёди ин роҳ аз бучети шаҳр қариб 2 мил-

лион сомонӣ равона гардид. Акнун лаб-лаби сойи Тебалай аз назди пули маркази савдои Бадахшон то маҳаллаи назди идораи собиқ ғазӣ шаҳр боз сохтмону мумфаршкунӣ як роҳи алтернативии дигар дар назар аст. Ҳамин тариқ, ҳудуди хамин сол 20 километр роҳҳои байни кӯчаҳои шаҳр азнавсозӣ мегарданд.

Тазаккур бояд дод, ки идораи роҳсозии шаҳр ба дарозии 227 километр хизмат мерасонад. Аз ин 170 километраш ба азнавсозӣ эҳтиёҷ дорад. Агар барои ин қорҳо порсол зиёда аз 100 ҳазор сомонӣ масраф гардида бошад, пас имсол ин рақам ба зиёда аз 235 ҳазор сомонӣ хоҳад расид. Аллакай 46 ҳазор сомонии он аз худ карда шуд. Гуфтан бамаврид аст, ки дар бунёд, азнавсозӣ, нигоҳдории роҳҳо ҳамаи 43 нафар аъзои коллективи идора ҳиссаи босазову шоиста мегузоранд. Чи тавре дар мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳр гуфтанд, нақшаи рушди роҳҳои маҳаллӣ барои соли равон ба тасвиб расидааст. Ва ҳамаи ният, мақсад, ормонҳо равонаи он гардонида мешаванд, ки фардо роҳҳо ба талаботҳои замони муосир ҷавобгӯ бошанд. Ин иқдому ташаббусро сокинони шаҳр ҳам гарм истикбол намуданд. Онҳо дар қори хашару шанбегҳои ободонӣ ҳиссаашонро гузошта истодаанд.

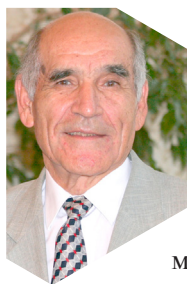
Ҳамаи ин бошад, аз сиёсати пешгирифтаи Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бобати созандагӣ бунёдқорҳои ба истикболи чашни фархундаи 35-солагии Истиклолияти миллии кишварамон сарчашма мегиранд.

Нурулло ҲАСАНОВ,
рӯзноманигор

КУШТОРЕ, КИ БА ҶАНГИ ШАҲРВАНДӢ ОҶОЗ БАХШИД

5-уми майи соли 1992 рӯзноманигор, олим, вакили Шӯрои Олӣ, асосгузор ва аввалин сармуҳаррири рӯзномаи “Садои мардум” Муродуллоҳ Шерализодаро ба қатл расониданд. Аз он рӯз 30 сол сипарӣ шуд. Қатли ӯ оғози ҷанги шаҳрвандӣ ва кӯшиши сарқӯб кардани озодии баён буд.

Қаҳҳор МАҲКАМОВ,
аввалин президенти
Тоҷикистон:

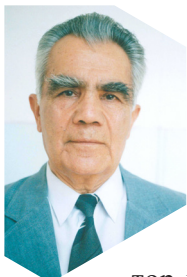
- Як лаҳзаи соли 1992, баъди ба истеъфода рафта намехец аз хотирам намеравад. Дар ширкате ба сифати ёрдамчии раис кор мекардам. 16-уми апрел, рӯзи таваллудам буд. Якбора ба наздам Муродуллоҳ даромада омад ва маро ба рӯзи таваллудам табрик гуфт. Дар ҳамон сол ман ба синни 60 расида будам, аммо ба хоҳири хеч касе ин сана нарасида буд. Муродуллоҳ ягона касе буд, ки сана дар хотираш мондааст. Инсони бисёр кадрдон ва масъулиятшинос буд. Ба дурӯягон, ки хоси қисме аз депутатҳо буд ва муҳолифони давлат нафрат дошт. То рӯзи марг дар мавқеи давлат содиқ монд. Оппозитсияро бад меидид ва билохира оппозитсия ӯро кушт...

Бахтиёрӣ МУРТАЗО,
Нависандаи халқии
Тоҷикистон:

- Дар душвортарин лаҳзаҳо ман Муродуллоҳ Шерализодаро чун одами кавирух, дорои инсонияти баланд дидаам. Дар вазифаҳои гуногун - аз ходими рӯзномаи “Маориф ва маданият” то тарҷумони муассисаи истихроҷи нафту газ дар кишвари Афғонистон, корманди масъули Кумитаи марказии Ҳизби коммунист, ба таври алтернативӣ сармуҳаррири аввалини рӯзномаи “Садои мардум” интиҳоб гардидани дӯсти донишманд ва фозили худро мушохида кардаам. Дар шодию саҳтиҳо, барору нобаробарихо, хулоса, дар вазъиятҳои муҳталиф санҷидаам. Бародари бузургворам дар ҳама ҳолат симони инсонии худро нигоҳ дошта метавонист...

Холмурод ШАРИФОВ,
арбоби давлативу
ҷамъиятӣ, адиб:

- Муродуллоҳ хулки ширин, фазилати баланд, тамизу одоби ҳамида дошт, дар гуфтура рафтор покиза ва ҳама нишонаҳои ҷавонмарди роҳи буд. Ақидаҳои зишти маҳалгарой, худписандӣ, бадлафзӣ, ғаразпарастӣ барои вай бегона буданд. Ӯро мардуми ҳама вилоятҳо, ноҳияҳо ҷаззобона мепазируфтанд, иззаташ менамуданд ва Муродуллоҳ ҳам онҳоро фарзандвор, бародарвор дӯст медошт, ба хизматашон мерасид.

Мардони МУҲАММАД,
журналист:

- Як ҳодисаи ногуворе, ки ба бандани рабт мегирифт ва то ба ҳол бароям ёдоварӣ аз он азиятдор аст, чанд рӯзе қабл аз марги нобаҳангоми Муродуллоҳ Шерализода рух дод. Авоили моҳи майи соли 1992 буд. Дар майдонҳои “Шахидон” ва “Озодӣ” тарафдорони муҳолифону давлати Тоҷикистон гирдиҳам омада буданд. Чун “Садои мардум” нашрияти давлатӣ буд, бештар аз ҷараёни тазоҳуроти майдони “Озодӣ” гузоришҳо паҳш мекард. Гуруҳи ба истилоҳ “инқилобӣ”-и кормандони “Садои мардум” ба нишони норизоятӣ аз чунин мавзевегирии нашрия номаи эътироз иншо карда ва бо имзоҳои дастаҷамъӣ онро дар рӯзномаи “Ҷавонони Тоҷикистон” мунташир карданд. Он замон ин нашрия аз мунаққидони давлати Раҳмон Набиев махсуб шуда ва ба таври муназзам аз “обу хаво”-и майдони “Шахидон” хабару мақолат ҷоп мекард. Яъне, навъи минбари муҳолифони исломию демократ ба ҳисоб ме рафт. Ин иқдоми гуруҳи “инқилобӣ” Муродуллоҳ Шерализодаро саҳт озурда кард. Воқеан чунин зарбаро аз дохили идораи “Садои мардум” интизор надошт. Ҳоло бо гузашти солҳо ба чунин натиҷа расидам, ки амалшитоҷкорона ва носанҷида буд. Имкон дошт, ин мушқил дар ҷаласаи идораи рӯзномаи “Садои мардум” матраҳ шуда ва ихтилофи назарҳои дохили идора шухраи шаҳр намешуд. Ё ба қавле “сирри хона ба кӯча намебаромад”.

Муродуллоҳ Шерализода дар баробари ин амали нохуш, носавоб аз худ хештандорӣ нишон дода, ба хеч кадоме аз аъзои гуруҳи “инқилобӣ” сухани носазо нагуфт. Афзун бар ин, дар рӯзи матбуот дар санаи 5-уми май барои ҳамаи кормандони рӯзномаи “Садои мардум” мукофотпулӣ таъйин кард...

Шариф ҲАМДАМПУР,
публицист:

- Соати 10 бояд ҷаласаи Шӯрои Олӣ баргузор мегаشت. Вале қисме аз депутатҳо наомаданд. Дар майдон буданд. Ҷаласа аввал ба соати 11, баъд 12-у 14, оқибат ба 15 гузаронида шуд. Боз ҳам депутатҳое, ки ба гузаронидани ҷаласа манфиатдор набуданд, наомаданд. Кворум нашуд. Як вақт Муродуллоҳ Шерализода башиаст ба минбар баромаданд. Депутатҳоеро, ки аз дастархони давлат нон хӯрда, онро пеши пой мезананд, зери тозиёнаи танкид гирифтанд. Ном ба ном. Мошини давлатсавории занҳои шонро ҳам гуфтанд. Ҳама хомӯш буданд. Ба гапи ҳақ чӣ ҳам мегуфтанд? Касе интизор набуд, ки як шахси дурандеши хирадманди сиёсатмадор ба ин тундӣ харф мезанад. Боз ҷаласа мавқуф гузошта шуд. Депутатҳо сахни ҳавлӣ баромаданд. Ман ба идораи рӯзнома баргаштам. Баъд аз соате Муродуллоҳ Шерализода телефон карданд, ки ба ситод, манзили сеюм оям, супорише доранд. Он вақт ман ба ҳайси муовини сармуҳаррири “Садои мардум” кор мекардам. Ҳамон лаҳза чанд

нафар мачруҳонеро оварданд, ки аз майдони “Озодӣ” ҷониби Кӯлоб равон буданд дар ҳамгашти Оли Совет мавриди ҳамла қарор гирифтанд. Майдони “Озодӣ” аз ин бархӯрд ба шӯр омада буд. Дар штаб ду нафар буданд. Муродуллоҳ Шерализода ва Рашид Олимов. Ба Шерализода ҳамсарашон занг зад. Рашид Олимов берун рафт. Ман бо бахонаи “бубинам, дар майдон чӣ гап” ба долонча баромадам. Даме ки дохили уток шудам, он кас аллакай набуданд. Касе ба сахни ҳавлӣ, назди депутатҳо даъват карда буд. Гумон кардам супориши очил доранд. Мунтазир шудам, аммо он тӯл нақашид. Тахминан баъд аз понздаҳ дақиқа, соатҳои 5:20 буд, ки Рашид Олимов вориди уток шуд:

- Муродуллоҳро парронданд,- гуфт.

Лаҳзае шах шудам. Баъд берун, сахни ҳавлӣ тохтам. Ҷасади он кас зери дарахти даромадгоҳи ақибӣ Маҷлиси Олӣ меҳобид. Ҷасадро чунбонидан намонданд. Муовини прокурори шаҳр Қилич Қурбонов бо як нафар муфаттиши ҷавон ба ҷои ҳодиса омаданд. Ҳуҷчат тартиб дод. Ҳамин дам садои тирпарронӣ шуруъ шуд. Гуруҳе ба дохили бино гуруҳтанд, гуруҳе худро ба замин партофтанд. Лаҳзае баъд дар сахни ҳавлӣ касе намонд. Ҳама аз паси тирезаҳо тамошо доштанд. Роҳро аз чанд ҷой бурида, барикада карда буданд. Ҳатто, касе берун наомад, ки барои ба паногоҳ бурдани ҷасади ӯ расонад. Ба вазири тандурустӣ Иномов, ки риштаи дӯстӣ бо марҳум дошт, занг зада, хоҳиш намудам, ки мошини ӯро таъҷилий фиридад. Баъди соате мошини ӯро таъҷилий бо мушқилот аз барикада гузашта, вориди сахни ҳавли

Маҷлиси Олӣ шуд. Бо кумаки аксаре ҷасадро ба мошин бор кардам. Дар кӯча тир хуштак мекашид. Посе аз шаб гузашта буд. Дар чорроҳаи Хонаи матбуот мошин тавакқуф кард:

- Кучо барам?,- пурсид ронанда.

Ман намедонистам кучо барам. Ҳамсарашон ҳомилдор буд. Тарсидам, ки осебе нарасад. Ба сарам андешаи морг бурдан омад.

- Қараболо, морг,- гуфтам ба ронанда...

ҲОЛНОМАИ МУХТАСАР:

Муродуллоҳ Шерализода соли 1945 таваллуд шудааст. Хатмкардаи Институти давлатии педагогии шаҳри Душанбе ба номи Т. Г. Шевченко. Дар вазифаҳои ҳодими адабии редакцияи рӯзномаи «Маориф ва маданият» (1966), ходими хурди илмӣ, ходими калони илмӣ сектори тарҷумани Институти таърихи партияи назди КМ ПК Тоҷикистон - филиали Институти марксизм - ленинизми назди КМ КПСС (1966-1970) кор кардааст. Солҳои 1970-1974 ва 1978-1982 дар шаҳрҳои Маҷори Шариф ва Кобули Ҷумҳурии Афғонистон ба сифати тарҷумон фаъолият дошт. Солҳои 1974-1978 ва 1982-1987 ходими калони илмӣ Институти таърихи партияи назди КМ ПК Тоҷикистон буд. Солҳои 1987-1988 инструктори шӯъбаи муносибатҳои хориҷии КМ, баъдан (1988-1990) ба ҳайси ёрдамчии Котиби якуми КМ ПК Тоҷикистон ифои вазифа намуд. 5-уми октябри соли 1990 бо Қарори Совети Олии ҶШС Тоҷикистон сармуҳаррири рӯзномаи «Садои мардум» - органи Совети Олии ҶШС Тоҷикистон таъйин гардид. 5-уми майи соли 1992 шаҳиди роҳи озодӣ шуд.

Аз Муродуллоҳ Шерализода дӯстон, ҳамкасбон ва шогирдонаш ҳамеша ба некӣ ёд мекунаанд ва ӯро нафаре муаррифи менамоянд, ки пайваста барои ободии ватанаи талош мекард.

Мунтазам тачиди назар кардани сохтори омӯзиш ва таъйиноти илм заминаи аслии таҳаввулоту давлатҳое шудааст, ки имрӯз пешрафтҳои азим доранд.

Кишварҳои аврупоӣ ҳанӯз дар қарни XVIII идеяи парастии хирадро ба мабной илму ҳунари рӯ ба инсон асоси дигаргуниҳо қарор дода, тавассути ақлгарой тавонистанд марҳила ба марҳила сохтор ва мазмуни давлатдорихояшонро тағйир бидиҳанд. Дар Шарқ идеяи реконструксияи ҷомеа бар асоси муодирносии илму маърифат ба аллома Иқбол тааллуқ гирифт. Яқин аст, ки Иқбол низ ғояҳои таҷаллуи ҳешро бар асари таъсир аз пешрафтҳои илмиву амалии Аврупо ҳосил кард. Дар Бухоро алломаи дигаре бо исми Аҳмади Дониш (ин кас ҳам баъди се сафараш ба Русия) як барномаи рушди ҷомеа ва давлатро матраҳ сохт ва таъкид мекард, ки аввалқадм ислохот боистӣ аз тағйир додани низомии таҳсил шуруъ шавад. Вақте ки ҳама ибтикороташ дар дарбори Бухоро пазируш наёфт, дар “Рисола ғи мухтасаре аз таърихи салтанати хонадони манғития” хулоса кард: “Аморат бар сабили адл ҳилофат аст ва агар бар сабили зулм бувад, бевосита ҳилофати иблис алайҳи-л-лаъна аст...”.

Ин ҳама аз таърих аст ва ба иттифоқи назари ҷумла бузургон, таърих бехтарин омӯзгор дар шумор аст. Дар шароити имрӯзаи Тоҷикистон, ки амалан ва мазмунан марҳилаи маорифпарвариро пушти сар мекунад, вобаста ба мухтасоти рушди ҷомеа, таркиби сифатии мафкураи кишрҳои ҷомеа, ҳусусан ҷавонон, низомии таълим аз поин то ба боло ниёз ба дигаргунсозиро ва ҷунон ки дар Паёми Сарвари давлат зикр шуд, ба ислохоти ҷиддӣ пайдо кардааст. Муҳимтарин санаде, ки ҷунин тағйиротро тақозо мекунад, Стратегияи миллии рушди Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 мебошад, ки таррохони он аз се сценарияи рушд - инерсионӣ, индустриалӣ ва индустриалию инноватсионӣ охиринашро интихоб кардаанд. Принципи инноватсионӣ маънои рушд дар

асоси навгонихоро дорад, ки он бояд дар тамоми соҳаҳои ҳаёти кишвар, махсусан дар низомии иқтисоди миллӣ ва илму маорифу ҷавонон бехтар ва муассиртар қорӣ шавад.

Махз бо назардошти он ки аксарияти аҳолии кишварро ҷавонон ташкил мекунад, низомии омӯзишро махз барои онҳо ва ба хотири таъмини ояндаи неки онҳо дигар бояд қард ва тағйир бояд дод. Ояндаи неки Тоҷикистон дар тӯли 30 ё 50 соли баъдӣ аз он вобаста аст, ки имрӯз ба ин кишр ҷӣ фанҳое таълим дода мешавад ва онҳо ҷӣ гуна тадрис мешаванд.

Ин масъала аз он ҷиҳат аҳамият дорад, ки дар заминаи ҷаҳонишавӣ ва паҳн шудани унсурҳои номутаносиби фарҳанги оммавӣ деградатсияи ахлоқии ҷавонон дар аксар кишварҳо, аз ҷумла дар Тоҷикистон низ шиддат гирифтааст: эҳсоси ҳалои руҳиву равонӣ, адами умеди рушд, ҳисси муваққатӣ будани ҳаводиси рӯзгор ва бемаънӣ будани ҳаёт руҳияи аксар ҷавононро фаро гирифта, психологияи истеъмоӣ, нигилизми ҳуқуқӣ, сарфи назар шудани меъёрҳои ахлоқӣ мамлакатҳоро ба ташвиш овардааст. Таснифоти маъруфи эҳтиёҷоте, ки ба мутафаккири амрикоӣ А. Маслоу (дар китобаш бо унвони “Мотиватсия ва шахсият”) нисбат дорад, ғӯиё аз ҷониби аксар ҷавонон ба таври баръакс фаҳму дарк мешавад. Ҳол он ки, ин тасниф ниҳоятдараҷа арзиши баланди илмӣ дорад. Тибқи ин тасниф эҳтиёҷоти инсонӣ панҷ зина дорад, ки зинаи аввали он эҳтиёҷоти физиологӣ буда, ғизову фароғат ва манзилро дар назар дорад. Зинаи баъдӣ эҳтиёҷ ба амният ва ҳимоят аз зӯроварию таҳдидҳост. Зинаи савум эҳтиёҷ ба муомилот ва муҳаббат, зинаи аз ин баъд эҳтиёҷ ба эҳтиром (ба эътироф ва эътибори баланд) ва ниҳоятан, зинаи охир эҳтиёҷ ба ҳудро дар ҷомеа маълум кардан ва ҳудтасдиккунӣ мебошад.

Он чизе, ки ҳоло нафратро дар қалбу руҳи аксар аъзои ҷомеа бедор мекунад, вазъи носолими ҷавононест, ки ба баъзе падидаҳои манфури фарҳанги оммавии беғонабунёд гаравида, аз ҳулку рафтор ва расму одоти таърихӣ миллӣ сар меҷанҷанд, маънавиётӣ асилро ба моддиёт тарҷеҳ медиҳанд, ба оилаву хонавода, ки пояи асосии назми иҷтимоӣ ва маҳди гиromии ахлоқ аст, ҳунукназарӣ мекунад, муҳаббатро, ки бузургони пешини мо ниёзи руҳоният ва қуллаи ахлоқ маънидод мекарданд, василаи сабкати шахватронӣ меҳисобанд. Сабаби аслии ин аст, ки дар аксар кишварҳое, ки меҳоханд нуфузашон ба моликии дигар соя дошта бошад, ба ахлоку маънавият,

РАҲИМҶОН САИДЗОДА:

Вазири маориф ва илми тоҷикистон: Нахустин коре, ки ме-хоҷем, баланд бардоштани мақоми омӯзгор дар ҷомеа аст

ки руҳи инсониро устувор нигоҳ медорад, аз раваннаи мановеи моддӣ менигаранд ва онро василае барои пешрафт дар қорҳои ҳуд меҳонанд.

Албатта, дар замони мо, ки ҳеҷ миллату қавме наметавонад аз оқибатҳои ҷаҳонишавӣ дар амон бошад, шояд стратегияе барои ҷавонон лозим бошад, ки хусусияти муҳофизатӣ дошта бошад. Стратегия ғи амалкарди барномавие лозим, ки барои ҳифзи ахлоқии миллӣ ва менталитети ҳоси тоҷикона ва махсус барои насли ҷавон хидмат кунад. Ин санад ғи таҳқиқи бунёдӣ боистӣ, ки таҷрибаи ҳаётро фаро гирад, бехтарин анъанаҳо ва маводи тарбиятии ниёгонро дар қиёс бо матолиби нафъовари андешаи ғарбӣ синтез карда бошад. Маорифпарварони Аврупо қабл аз он ки инкилоби фикрие ба вучуд биёранд, идеяҳои ҷадидро кашф мекарданд. Сухани Волтер - сарвари маорифпарварони Аврупо буд бад-ин маънӣ: дунёро идеяҳои нав метавонанд тағйир бидиҳанд. Пайравони ӯ Дидро ва д’Аламбер дар нахустин нашри «Энциклопедия» навишта буданд: «Риояи қонунҳо, ҳифзи озодиҳо ва муҳаббат ба ватан - ҳаминаҳоянд сарчашмаи кирдор ва рафторҳои бузург. Инҳо қафолати саодати халқҳо ва ҳокимони онҳост».

Ҳап сари ин аст, ки махз улуми инсонгарой - таърих, адабиёт, ахлоқ, эстетика, санъат, фарҳанг ва аносири он - забон, осор, ойину русуму одот, завқу салиқаи ҳунари, арзишҳо, идеалҳо, ҳислатҳои олии зехнию адабию ахлоқӣ ва ғайра асосҳои

одамиятро дар инсон ташаккул медиҳанд ва ба вусъати назари ҷаҳоншиносӣ боис мешаванд. Тарбияти руҳи тавоно ва сиҳати афкор - ҳамина аст ду ҳадафе, ки барои идома ва бақои ҳар миллату қавм ҷиҳати парвариши насли ҷавонаш зарурат дорад. Марҳилаи ҳудшиносии инсон, ки масъалаи қалидии ҳар илми инсоншиносӣ, махз дар наврашӣ оғоз ёфта, дар синни ҷавонӣ аллақай ба ҳар навъе ташаккул меёбад. Ҳудҷиву ҳудрасии инсон, ки аз синни балоғат ибтидо мегирад, анҷому интиҳое надорад.

Ҳақ ба ҷониби мутафаккири варзида Николай Бердяев аст, ки меғӯяд: “Инсон сиррест дар ин дунё, шояд бузургтарин муаммои ҳастӣ бошад. Инсон на ҳамаҷун ҳайвон асрорангез аст, балки ҳамаҷун маҳлуқи иҷтимоӣ, на ҳамаҷун ҷузъи табиату ҷамъият, балки ҳамаҷун шахсият. Тамоми ҷаҳон дар қиёс бо шахсияти инсонӣ арзише надорад. Инсон ҳолати назро пушти сар мекунад, меҳоҳад бифаҳмад, ки аз қучо омадааст ва ба қучо меравад. Ҳанӯз дар Юнони бостон инсон ҳост ҳудро дарк кунад, бишносад ва дар ҳамина пояи ҳудшиносӣ муаммои ҳастиро ба мушоҳида гирифт ва онро манбаи фаҳму дарқи фалсафии ҳеш қарор дод. Инсон метавонад ҳешро аз болову поин, аз рӯшании ҳуд, аз мабдаи яздонӣ ва ториқии ҳеш дарк кунад. Ин қорро барои он метавонад, ки ӯ мавҷуди пурихтилоф аст, ни маҳайвону нимаҳудост, баланду пастр аст, озоду ғулум аст, қодир ба парвози баланд ва шикасту та-наззул, қодир ба муҳаббати бузург ва қонфидой, ҳамаҷунин қодир ба бераҳмиҳои бузург ва эгоизми беҳудуд аст. Инсон шахсият на аз табиат, балки аз руҳ аст. Аз табиат ӯ танҳо фард, индивидиум аст, шахсият бошад, микрокосм, универсиуми тамоми аст”.

Ҳамина тавр, дар масъалаи таъйиноти инсон ва қӯшишҳои фаровони аҳли таҳқиқ дар боби

ҳудшиносӣ садҳо назарияҳо рӯи қор омада бошанд ҳама, ҳанӯз ҷустуҷӯи ин масъала идома дорад.

Ақнун меоем сари он масъала, ки ҷӣ бояд қард ва таълими қадм илмҳоро дар шароити феълии Тоҷикистон ба қор монд, то ки тафакқури ҷавонон пешрафта ва ба мановеи ҳудиву миллат асо-сёфта бошад. Ҳоло дар мақотиби олии Тоҷикистон як силсила илмҳое тадрис мешаванд, ки ғӯиё ба ҳамина ҳадаф ниғаронида шудаанд, аз қабилӣ ҷомеашиносӣ, таърихи фалсафа, консепсияи табиатшиносии муосир, ҳуқуқ, фарҳанг ва дин, география ва ғайра. Ба зарур будани ин улум шояд шубҳа набошад, аммо ҷаро баъди ҳатми муассисаи олии таълимӣ ва азҳуд қардани ин илмҳо тафакқури ҷавонон рушд намекунад? Ҷаро ҷавоне, ки қор солу панҷ сол ин илмҳоро таҳсил мекунад, аз одитарин амалиётӣ фикрӣ - фарқ қардани неку бади падидаҳои олами вақоеъ бебаҳра мемонад?

Посуҳ гуногун аст, аммо яқин аст, ки омӯзиши ин илмҳо судбаҳшу фоидаовар нест, ҷунки система надорад. Алоқай байниҳамдигарии ин фанҳо нест, тарзи таълимашон сатҳӣ ва ба хотири иҷрои барномаҳои таълимист. Бинед, аз омӯзиши “Таърихи фалсафа” танҳо ба хотири ҷавонон номи донишмандон ва мазмуни мухтасари қанде осори фалсафӣ мемонаду ҳалос, ҷунки на ҳудӣ фалсафа ва матнҳои ниҳоят лозими фалсафӣ, балки таърихи он дарс дода мешавад. Омӯзиши ҷомеашиносӣ то он қадм манфиат надорад, ки назарпурсиҳо ва паҷуҳишҳои мунтазами сотсиологӣ гузаронида нашавад. Агар натиҷаи назарпурсиҳо нест, пас, ин илм қиро ҳамаҷун объекти таълим қарор медиҳад? Қиҳоро ҳулоса мекунад?

Илми ҳуқуқ, ки дар қурсҳои якуми донишгоҳҳо таълим дода мешавад, асосан аз он иборат аст, ки қадм соҳаи ҳуқуқ қиҳоро меомӯзад... Онҷунон маҳлут

дарс дода мешавад, ки дониши лозим аз он гирифтани барои рушди мафкура ниҳоят душвор аст. Ё боиси хайрат аст, ки дарси тарбияи ҷисмонӣ чаро вақти қиммати донишҷӯро дар як давраи ҳассоси умраш беҳуда мегирад... Магар дар нимаи рӯз ба тарбияи бадан машғул шудан асоси илмӣ дорад? Ё чаро географияро хатман дар соли аввал дар факултаҳои гуманитарӣ таълим медиҳанд? Чӣ эҳтиёҷе ҳаст ба ин илме, ки онро метавон мустақилона фаро гирифт...

Ба назари банда, ба ҷойи ин илмҳо низоми фанҳоеро бояд ҷорӣ кард, ки ба шакл гирифтани тафаккури таҳлили ҷавонон мусоидат кунанд. Кӯшиш мекунем, ки муҳтасар ва бидуни шарҳи иловагӣ ҷанде аз онҳоро ном бурем.

Аввалин иқдом бояд аз суоли “инсон кист ва маъноӣ ҳаёташ чист?” шуруъ шавад, ки ба ин суол аз ҳама ҳубтар илме бо номи “Антропологияи фалсафӣ” посух гуфта метавонад. Илми антропология бояд дар соли аввал дар макотиби олии таълим дода шавад, то ки равзанаи мафкураи ҷавонон ба маърифати олами ашъе боз шавад.

Баъдан тадриси илме зарур аст, ки онро метавон “Фалсафаи тафаккур” ё “Ҳикмати андеша” ном гузошт. Бунёди ин илмро бояд таҳқиқи табиати инсон, тафовути он аз дигар маҳлуқот, ахлоқи арзишҳои одамм, ҳадаф ва мазмуни ҳаёти инсон, проблемаҳои маърифати инсон ташкил диҳад. Тачриба гувоҳ аст, ки на мантик, на равоншиносӣ ва на илме дигар масъалаи тафаккурро ҳамчун навъи фаъолияти одамм бо ҳама вуҷъату шебу фарозаш ба таҳқиқ намегирад. Зимни омӯзиши ин илм ҷавонон аз виҷағҳои андеша ва сохтори он, навъу қобилиятҳои он ва ниҳоятан - фикри солим ҳамчун ҳастаи меъёрии тафаккур ошно ҳоҳанд шуд. Натиҷаи тафаккури солим аст, ки инсон қарорҳои дуруст ва ҳулосаҳои беғалат мебарорад. Ончунон ки тандурустӣ барои фаъолияти пурбаракат зарур аст, ҳамон гуна солимандешӣ барои тафаккури ҳамаҷониба фаъол лозим мебошад. Беҳуда намегӯянд, ки ҳар қадар бехтар фикр кунем, ҳамон гуна бехтар зиндагӣ хоҳем кард. Бехтар фикр кардан маъноӣ мувоҷизати мантику фаросатро риоя кардан ва идора кардани маҷрои андеша дорад.

Дигар илме, ки лузуми бениҳоят дорад, “Равоншиносии шахсият” аст. Ин илм масъалаҳои бунёдиро меомӯзад, ки ба фаҳму дарки шахсият оварда мерасонанд. Махсусан як шоҳи муҳими

он - персонология (шахсиятшиносӣ) аҳамият дорад. Омӯзиши илми мазкур имкон медиҳад, ки ҷӣ ҳулуқ атвор доштан ва қӣ будани шахсият аз нигоҳи равоншиносӣ мушаххас карда шавад.

Ҳоло фаннеро ҷорӣ кардаанд, ки “Фарҳанг ва дин” ном дорад. Номи ин фан мантиқ надорад, чунки дин ҷузъи таркибии ҳар фарҳангест. Паҳлуи ҳам гузоштани ин ду мафҳум (фарҳанг ва дин) аз булаҷабиҳои замони мост. Бехтар мебуд илме бо номи “Фарҳанги милли” (ё “Таърих ва имрӯзи фарҳанги милли”) мавриди омӯзиш дар макотиби олии қарор дошта бошад, ба шарте ки дар таркиби он ҳама аносирҳои фарҳанг - забон, осори навишторӣ, завқу салиқаи ҳунарий, хусусиятҳои ахлоқӣ, дину оинҳо, асоси мутаносибан фаро гирифта шаванд.

Баъдан илми “Ахлоқ”-ро аз соли аввал то ниҳояти таҳсил (то соли ахири таҳсил) бояд тадрис кард. Асоси онро ҷузъ ба ҷузъ омӯхтани ҳама анвои ахлоқ, ҷӣ шаркиву ҷӣ ғарбӣ, бояд ташкил бидиҳад.

Фанни “Адабиёти ҷаҳон” низ бояд аз имтиёзоти фароҳе бархӯрдор бошад, зеро ҳама анвои фарҳангу тамаддун, бозтоби марҳалаҳои таърихи башариат, рушди тафаккури инсонӣ дар омӯзаҳои ин илм мавҷеи барҷаста доранд. Ба қавли дигар, адабиёти ҷаҳон, агар марҳила ба марҳила, ҳадди ақал то соли сеюми таҳсил омӯзонида шавад, дидгоҳи ҷавонро ба оламу одам ва шавқу завқу онҳоро ба маърифати ҳастӣ (аз тариқи осори ҳунарий) хеле густарда хоҳад кард.

Дигар илме, ки омӯхтанаш дар ҳоли ҳозир ногузир менамояд, “Арзишшиносӣ” мебошад. То ҷӣ андоза муҳим будани ин илм аз номаш ҳувайдост. Ҷавони имрӯза бояд донанд, ки қадом арзишҳо моли аслии миллат ва қадоме баргирифта аз дигар фарҳангу тамаддунҳост.

Ниҳоят, барои бехтар ҳубтар ва жарғатар равона кардани таваҷҷуҳи ҷавонон ба виҷағҳои давлати миллий омӯзиши фанни алоҳидае бо номи “Асосҳои давлатдорӣи милли” зарурат дорад. Як ҷузъи ин илм бояд ба фаҳму дарки идеяи миллий махсус ғардонида шавад.

Ин буд чанд мулоҳизае, ки ба ислохоти таълим дар макотиби олии Тоҷикистон дахл дошт. Ҳадаф аз баёни ин мулоҳизот як ҷиз аст: дар шароити феълӣ илмҳое ба таълиму омӯзиш ниёз доранд, ки ҳамагӣ ба устувор сохтани давлати миллий ва рушди тафаккури таҳлили ҷавонон мусоидат мекунанд.

Ҳафиз РАҲМОН

МИЛЛИАРДҲО ЁЗБЕКИСТОН МЕРАВАНД, ХОМУШ ДАР ТОҶИКИСТОН

(Аввалаш дар саҳ.3)

Соли 2019 президенти ин кишвар Шавкат Мирзиёев IT - парк боз карда, барои фаъолияти барномасозон тамоми шароитро фароҳам овард. Мақсади ӯ ҳам рушди ин соҳа аст. Дар Ёзбекистон сомонӣ махсус баҳри гирифтани равонид барои барномасозон ва мутахассисони хориҷӣ роҳандозӣ шудааст. Дар ин кишвар низ ширкатҳои барномасозӣ аз имтиёзҳои андозӣ бархӯрдоранд, ки он мувофиқи қонунгузорӣ то соли 2028 амал мекунанд. Ширкатҳои марбут ба фаъолияти теҳологияҳои рақамӣ пурра аз тамоми намуни андозҳо ва барои ворид намудани теҳологияҳои рақамӣ аз бочи ғумруқӣ озоданд. Илова бар ин, андоз аз дивидендҳои ширкатҳои хориҷӣ то 5 дарсад ва андоз аз даромад то 7,5 дарсад қоҳиш ёфтааст. Барои сармоёғузорон, муассисони ширкатҳои IT, мутахассисони хориҷӣ ва инчунин, аъзои оилаи онҳо IT - равонид ҷорӣ карда шудааст.

Ба шарофати барномаи “One Million Uzbek Coders”, ки соли 2019 роҳандозӣ шудааст, инчунин, қушода шудани IT - марказҳо дар минтақаҳои кишвар, ҳама-сола беш аз 50 ҳазор нафар мутахассисони ҷавони соҳаи ин ҷоро хатм мекунанд.

Дар доираи IT - парк барномаи TashRush роҳандозӣ шудааст, ки тибқи он ба ширкатҳои хориҷӣ ва мутахассисони IT барои қушода-ни шахсони ҳуқуқӣ (бо принципи OneStopShop), дарёфти офисҳо, ҷалби қадрҳо ва қумак ба IT - мутахассисон дар мутобиқсозӣ ва дарёфти ҷойи қор дар ширкатҳои IT - резидентҳо хидматҳо пешниҳод карда мешаванд.

«Дар Ёзбекистон як қатор ширкатҳои бузурги IT-и хориҷӣ намоёндағҳои ҳудро боз қарданд. Ҳоло дар онҳо беш аз 5 000 мутахассис қор мекунанд. То охири соли 2023 ин рақам бояд ба 10 000 нафар расад. Бо шарофати онҳо содироти хизматрасонии IT то 100 миллион доллар афзоиш меёбад», - қайд мекунанд Spot.

«Як мутахассиси соҳаи теҳологияҳои иттилоотӣ барои хизматрасонии берунӣ бо маоши миёна дар як сол 24000 доллар даромад меорад. Агар аз 40 000 зиёд чунин қормандон бошанд, даромади онҳо 1 миллиард долларро ташкил медиҳад», - иброз доштааст вазири теҳологияҳои иттилоотӣ ва қоммуникатсионии Ёзбекистон Шерзод Шерматов дар яке аз ҷаласаҳо.

Як саволу ҷанд ҳайрат

Ақнун бармеғардем ба Тоҷикистон, то бубинем, ки соҳаи IT ҷӣ ҳол дорад. Соле қабл Вазорати саноат ва теҳологияҳои нави Тоҷикистон тасмими боз намудани Парки теҳнолоғиро гирифта буд. Барои ин қор ҳам Шерали Қабир, вазири саноат ва теҳлогияҳои нав бо қузашти ҷанд муддат пас аз таъин шудан ба ин мақом дасту остин барзад. Нияти ӯ ба ҳам овардани мутахассисони риштаи IT буд. Иқдоми ҳуб, вале қун дар бисёре аз кишварҳо ин соҳтор мустақил ва қун Сингапур зери назорати шахси аввал қарор дорад.

То қучо мақсади боз намудани Парки теҳнолоғӣ дар Вазорати саноат иҷро шуд ва самар овард? Тоҷикистон IT - парк дорад? Барои посухи саволҳо ба Бақо Ҳотамов, суҳанғӯи вазорат иртибот гирифтём. Ё бо шунидани савол андақ дар тааҷҷуб монд. Баъди тақрори ду-се маротибаи савол чунин ҷавоб гуфт:

- Дар Дарвоз ва Панҷ чунин парк қушода шуда буд.

Ин посухи ҳайратовар буд. Ҷаро Дарвозу Панҷ? Ва баъди қурсидани шарҳи бештар ӯ ҳам барои ҳудро аз ваъиёт рақонидан, рақами телефони сардори раёсати теҳологияҳои нав Баҳриддин Абдурахимзода дод ва таъқид қард:

- Ё мутахассис аст. Занг занед, ба шумо ҷавоб меғӯяд.

Бо дили пур ба Абдурахимзода занг задем. Ё ғӯширо гирифт ва дар посух ба қурсиш чунин гуфт:

- Пешниҳодҳо барои қабули қонун ироа шуда буданд. Аммо то ҳол ин масъала ҳал нашудааст.

Аз ӯ шарҳи бештари масъаларо ҳостем.

- Телефони маро қӣ дод? Ҳоло ман серқорам, ҷавоб гуфта наметавонам. Баъдтар ҳудам занг мезанам.

Аз ин гуфтуғӯ то қопи ғазета 30 соат қузашт. Посуҳе нест!...

Ба ҷойи ҳулоса

Ба назари мо, айни замон соҳаи IT тақондихандаи рушди иқтисоди ҳар кишвар аст. Дар Тоҷикистон ҳам бояд мисли Ёзбекистон ва дигар кишварҳо таваҷҷуҳ зоҳир қардад. Яъне, имтиёзҳои андозӣ ва ғумруқӣ дода шаванд, қадрҳо омода шаванд, мушқилооти интернет ҳал шаванд, IT - парк таъсис ёбад, иқтисоди кишвар манфиати бештар ҳоҳад дид. Бубинед, кишварҳое, ки ин соҳаро дастғирӣ қарданд, аллақай манфиатро дида истодаанд. Як мисол қифоят аст. Дар муноқишаҳои ахири Украина ва Русия қоҳиши даромад аз интернет ва маҳдуд шудани интиқоли маблағ, қариб 70 ҳазор мутахассисони IT тарқи кишвар қарданд. Қучо рафтанд? Албатта, бештарон ба кишварҳое, ки ба соҳа имтиёз дода шудааст. Аз қумла, Ёзбекистон ва Қазоқистон, Арманистон, Ғурҷистон. Аммо Тоҷикистонро интиқоб нақарданд. Ёбеду ғиред! Интиқоб аз рӯи воқеият сураат мегирад, на ҳисоботи рӯйи қоғаз.

Кишварҳои шарикӣ Тоҷикистон 10 сол аст, ки барои гирифтани бозори IT талош меварзанд. Муваффақ ҳам шуданд. Аммо масъулини Тоҷикистон дар ҳоби ғафлатанд?

Ҳонандағони “Тоҷикистон” меҳоҳанд воқеиятро аз забони масъулин шунаванд. Интизори ҷавобем!

Усмон
РАҲИМЗОДА,
rahimzoda@pressa.tj

Эълонҳои бештар дар

ARZON.TJ

Дар таътилоты наврӯзии имсол бо Қироншоҳ Шарифзода, устои Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Фаррухшоҳи Ҷунайид, дӯсти ҳуққудони мо сафаре ба Бухоро ва Самарқанд доштем. Як раҳоварди ин сафар ошноӣ бо Усто Амриддин Начмиев дар шаҳри бостони Самарқанд буд.

Бо Усто Амриддин моро Адаш Истад, нависандаи маъруф ошно кард. Рӯзи дуввуми бозид аз Самарқанд Адаш Истад нахуст моро дар зиёрати хона-музеи устод Садриддин Айний, поягузори адабиёти шӯравии тоҷик хамроҳӣ кард. Баъд бо ҳам ба коргоҳи Усто Амриддин рафтем, ки дар рӯ ба рӯи майдони Регистони Самарқанд, дар голерии хунармандони шаҳр воқеъ будааст. Усто Амриддин моро бо чехраи шод пешвоз гирифт. Сари як пиёла чой суҳбати гарме барпо шуд. Ӯ аз сафарҳои зиёдаш ба Тоҷикистон қисса кард. Маълум шуд, ки хамроҳи шогирдонаш дар таъмири чанд осорхонаю чойхона ва фароғатгоҳ дар Душанбе, Хучанд, Варзоб, Айний ва Данғара сахм гузоштааст. Усто Амриддин дар таъйиди суҳанонаш маро ба пушти роёнаи мизи кориаш даъват кард ва аксҳоеро нишон дод, ки аз қараёни қор дар Тоҷикистон гирифта шуда. Дар миёни аксҳо тасовире аз истироҳатгоҳи Вазорати молияи Тоҷикистон, Кохи Наврӯз, масҷиди Мавлоно Яъқуби Чархӣ дар шаҳри Душанбе, осорхонаи Накибхон Туғрали Ахрорӣ дар ноҳияи Айний ва чойхонаи Хуррамшаҳр дар Данғараро дидам. Бо хунари Усто Амриддин ба ҷуз аз Тоҷикистону Ӯзбекистон, дар Қазоқистон, Украина, Русия ва Амрико ҳам ошно будаанд.

Бо ин ҳама, дарёфтам, ки мутаассифона, то ҳоло захираҳои ин хунарманди асилро Вазорати фарҳанги Тоҷикистон, Иттифоқи рассомони кишвар ва дигар созмонҳои хунарии Тоҷикистон қадришаносӣ накардаанд. Ҳукумати Тоҷикистонро мебояд хунармандони соҳибмактаб ва моҳири ҳаммиллати моро, ки дар хориҷ аз ҷумҳурии қору зиндагӣ мекунанд ва дар иҷрои тарҳҳои фарҳангӣ ва хунарий дар Тоҷикистон ва кишварҳои дигар нақше аз худ барҷой гузоштаанд, қадр бикунанд ва ба онҳо эҳтиром бигзоранд. Ин боси дилгармии хунармандони ҷавон

Амриддин Начмиев ҳаққи устодӣ дорад, шогирди Ширин Муродови бухорӣ буда. Ба гуфтаи Усто Амриддин, Ширин Муродов дар солҳои Ҷанги Ҷаҳонии Дуввум аз Бухоро ба Самарқанд меояд ва хунари худро ба шогирдони самарқандиаш ёд медиҳад.

Ба гуфтаи Усто Амриддин, ӯ аз ибтидои солҳои 1980 ба сураи мустақил гачкориро оғоз кард. Нақши дастони ӯ ва шогирдонашро тақрибан дар ҳамаи ёдгориҳои таърихӣ фарҳангии Самарқанд метавон дид. Онҳо дар мараммати ин осори боарзиши меъморӣ сахми босазое доранд. Дар сафари Самарқанд Усто

Бо Усто Амриддин ба осорхонаи Ҳочӣ Абдулазиз Абдурасулов (1854-1936), шашмақомсари бузурги тоҷик дар қўчаи ба номи ин хунёгар ва сарояндаи маъруф дар Самарқанд рафтем. Се сол пеш ҳукумати вилояти Бухоро дар ҷои манзили Ҳочӣ Абдулазиз дар Самарқанд осорхонаи ӯро бунёд кард. Дар сохту мараммати хучраҳо ва деворҳои ин хона Усто Амриддин шогирдонаш захираи зиёд кашидаанд, ки воқеан шоистаи таҳсину офарин аст.

Нависанда Адаш Истад Усто Амриддин Начмиевро гачкори шумораи 1-и Самарқанд ном бурд. Ин баҳои нависандаи

санда Адаш Истад, устои Донишгоҳи давлатии Самарқанд, профессор Ҷумъа Ҳамроҳ ва бархе аз дӯстони дигар барои сарфи “Ситорапалав” ба чойхонае дар наздикии фурудгоҳи шаҳри Самарқанд рафтем. Баъд аз сарфи наҳор қасди бозгашт ба марзи Панҷекат (Панҷакент)-ро доштем. Усто Амриддин ба мошини “Ландкрузер Прадо”-и худ ишора карда, ба аҳли нишаст гуфт:

—Шогирди хучандиам Усто Мирзораҳим, вақте ки ин мошинро ба банда тухфа кард, гуфт, ҳар меҳмони тоҷикистонӣ, ки ба Самарқанд меояд, бояд бо

ЗАҲМАТИ ӮРО ҚАДР МЕБОЯД

Ё асрори хунару маҳбубияти усто Амриддин дар Самарқанд

хоҳад шуд ва ба раванку густариши хунару фарҳанги миллии мо дар хориҷ аз кишвари азизамон замина хоҳад гузошт.

Усто Амриддин 67 сол дорад. Зодаи шаҳри Самарқанди бостонист ва соли 1972 аз мактаб фориг шуда. Ба гуфтаи Усто Амриддин, падару бобояш аҳли хунару набудаанд. Он ҷӣ ки ӯро ангеа бахшида то ба хунари дилбастагӣ пайдо кунад, ишқу алоқаи шадиди ӯ ба гачкорӣ будааст. Меғӯяд, ҳашт сол шогирди Мирусмон Асадов буд ва ҷаҳор соли дигар аз Усто Анвар Қулиев хунари гачкориро омӯхт. Ва акнун беш аз чихил сол мешавад, ки аз пушти ин қор но ни ҳалол меҳурад.

Имрӯз дар радиои машхуртарин хунармандони Самарқанд аз ӯ ҳам ном мебаранд. Усто Амриддин хунаро ганҷе медонад, ки онро бо сарвату дорой ва симу зар харидорӣ кардан номумкин аст.

Дар хавли Ситораи Моҳи Хоҷа, қароргоҳи тобигонаи Амри Бухоро нимпайкараи зиндаёи Ширин Муродов гузошта шуда, ки дар сохту соз ва тармиму барқарории ин ёдгории таърихӣ Бухоро нақши қалбӣ доштааст. Усто Анвар Қулиев, ки ба Усто

маъруфи тоҷик, ки худ аз аҳли Самарқанд аст ва бо таъриху сабқҳои меъморию гачкорӣ ва қандакорӣ ҷубқорӣ хуб ошно аст, баёнгари истеъдоду маҳорати воқеии Усто Амриддин аст.

Усто Амриддин ду писару як духтар дорад. Писаронашон гирди номи падар нагашта, балки аз ӯ хунаро омӯхтаанд ва акнун дӯш ба дӯши падари хунарманди худ осори мондагори меофаринанд.

Аз Усто Амриддин пурсидам, ки ба назари ҳадаш, боарзиштарин қоре, ки дар тӯли фаъолияти 40-солаи хунариаш анҷом дода, ҷӣ ҳаст?

Ӯ тарбияти як гуруҳ шогирдонро, ки имрӯз хунари ӯро идома медиҳанд ва овозаи маҳорату истеъдодашон ба берун аз марзҳои Тоҷикистону Ӯзбекистон рафта, бехтарин амале медонад, ки дар ростии зинда нигоҳ доштани хунароҳои миллии тоҷикон анҷом додааст. Ӯ бо ифтихор аз Мирзораҳим Қодиров ном бурд, ки аз шинохтатарин шогирдонаш буда ва дар шаҳри Хучанд, маркази вилояти Суғд қору зиндагӣ мекунад. Усто Мирзораҳим ва шогирдонаш дар тармиму бозсозии осорхонаи Накибхон Туғрали Ахрорӣ дар ноҳияи Айний иштирок кардаанд.

Усто Амриддин орзуи сафар ба Исфохонро дорад ва меҳодад бо ёдгориҳои меъморию таърихӣ ин шаҳри бузурги Эрон, ки бархе аз онҳо ба феҳрасти умумиҷаҳонии ЮНЕСКО дохил шудаанд, аз наздик ошно шаванд.

Дар рӯзи бозгашт ба Тоҷикистон бо Усто Амриддин, нави-

ин мошин ба онҳо хидмат кунам. Ман ҳарфи шогирдамро ба замин намегузорам...

Бо пеш овардани ин далел, Усто Амриддин ба ману ҳамсафаронам иҷоза надод, то бо мошини қору ба марзи Тоҷикистон биёем. Ӯ бо мошини ҳадякардаи шогирдаш моро то марз овард.

Аз Маъмур-ака, марде, ки тайи ду рӯзи дидори мо аз Самарқанд Усто Амриддинро хамроҳӣ мекард, пурсидам, ки онҳо ҷӣ тавр бо ҳам ошно шудаанд? Аз ҷавобаш фаҳмидам, ки бо Усто Амриддин ҳамсинф ҳастанд.

—Чандин сол дар Русия, дар муҳочират будам. Вақте баргаштам, падари 90-солаам гуфтанд, ки дӯстони зиёде дорӣ, аммо вақте дар сафар будӣ, танҳо Усто Амриддин ҳар ҳафта ба аёдати мани бемор меомад. Падарам аз дунё гузаштанд, аммо ин суҳанхоишон риштаи дӯстии моро мустаҳкамтар кард. То чанд рӯзи дигар ба зиёрати хонаи Худо меравам. Ба ин далел ин рӯзҳо бештар бо ин дӯсти қадрон ва дардошноям ҳастам, — гуфт Маъмур-ака.

Хунари воқеии Усто Амриддин Начмиев Самарқандӣ ӯро дар майдони хунаро воломақом карда. Бидуни шак, як далели маҳбубияти ӯ дар миёни аҳолии фарҳангу хунару ва дӯстонаш қалби бузургу меҳрубон ва садоқати ӯ дар рафокату дӯстист.

**Суҳуби ЗИЁ,
рӯзноманигор
Душанбе - Бухоро -
Самарқанд - Душанбе**

Хаскаш Абдуллоев:

БО ҶАНГ МУШКИЛ ОСОН НАМЕШАВАД!

Иштирокчи Ҷанги Бузурги Ватани Абдуллоев Хаскаш, ки 98 сол дорад, дар қаламрави Украина бар зидди фашистон ҷангидааст. Дар сарзамине, ки имрӯз дар оташи ҷанг месӯзад. Ин пири барнодил, ки шебу фарози зиндагиротай кардааст, мегӯяд, ки бо ҷанг ягон мушкили ҷаҳонӣ ҳал намешавад!

Ӯ ҳаводиси 80 сол қаблро чунин ба ёд меорад:

“Вақте ҷанги хонумонсӯз сар шуд, ман 17 сол доштам. Соли 1942 маро ба фронт даъват карданд. Моро ба шаҳрчаи Кузнет-

ски, ки дар наздикии Москва ҷойгир аст, бурда, таълимоти ҳарбӣ доданд. Ман миномётчӣ будам. Баъдан мо се нафар тоҷикро ба шаҳри Донбасси Украина равон карданд. Баъди ҷандин муҳорибаҳо ман аз китф тир хӯрдм. 6 моҳ дар госпитали ҳарбӣ бистарӣ будам. Баъди сикат шуданам боз ба майдони ҷанг баргаштам. Соли 1944 дар шаҳри Киев аз дастам тир хӯрдм. Ин дафъа баъди 3 моҳи табобат маро пеш аз тамомшавии ҷанг ҷавоб доданд. Баъди ним соли ба ақибгоҳ баргаштанам, аскарони шӯравӣ бар фашизм ғолиб омаданд”.

Вале Хаскаш Абдуллоев дӯст намедорад, ки зиёд дар бораи ҷанг суҳбат кунад. Мегӯяд, ҷанг сарчашмаи ҳамаи бадбахтихост: “Аз ҷанг ҳамеша бояд дурӣ ҷуст. Бо ҷанг ягон мушкил ҳал намешавад, баръакс як мушкил ба сад мепоҷад” — мегӯяд, ӯ.

— Ба фикри шумо, оё ҷангро пешгирӣ кардан имкон дорад? — мепурсам аз бобои Хаскаш.

— Албатта ин кори осон нест. Зеро мардуми ҷангҷӯ сад иллату

бахона карда, ба мақсадашон расидан меҷӯянд. Ҳаводиси имрӯзаи ҷаҳонро бинед, дале-ли ин гуфта аст. Аммо мизи музокирот, гуфтушунӣ ва ҳалли мусолиҳамез садҳо маротиба аз ҷанг дида хубтар аст. Ҳодисаҳои солҳои 90-уми Тоҷикистон инро нишон дод. Пешӣ роҳи ҷангро ба ҳар васила гирифтани лозим, — посух медиҳад ин қаҳрамони ҷанг.

Бобои Хаскаш баъди ҷанг муддате дар зодгоҳаш ноҳияи Шӯрообод зиндагӣ кард. Соли охир истиқоматкунандаи ноҳияи Исмоили Сомониӣ шаҳри Душанбе аст. Аз эшон барои насли ҷавон насиҳат хостем ва гуфт:

— Мо дар як давраи ҳеле муш-кил ҷонамонро сипар карда, барои хифзи Ватан рафтем. Аммо баъзе ҷавонҳои ҳозира аз хизмати ҳарбӣ сарпечӣ мекунанд, ки ин як шармандагӣ аст. Бояд Ватани худро дӯст дорем, барои ободониаш кӯшиш кунем. Бокӣ, Худованди қарим ҳамеша Ватани маро аз офатҳои замон нигоҳ дорад!

АЗ 200 ҲАЗОР 59 НАФАР МОНДАНД

Дар Тоҷикистон то имрӯз ҳамагӣ 59 иштирокчи Ҷанги Бузурги Ватани солҳои 1941-1945 бокӣ мондаанд. Котиби масъули Шӯрои собиқадорони ҷангу меҳнати Тоҷикистон Элмурод Турсунов ба “Тоҷикистон” гуфт, ки ин омори ҳолати то 12-уми апрели соли 2022 аст.

Моҳи апрели соли 2021 шумораи собиқадорони ҷанги дуҷуми ҷаҳон дар Тоҷикистон 98 нафар буд. Дар як соли охир боз 39 нафари онҳо тарки дунё кардаанд.

Бино ба иттилои Турсунов, дар шаҳри Душанбе 9 собиқадори Ҷанги Бузурги Ватанӣ

бокӣ монда, 19 ветеран дар вилояти Суғд, 18 нафар дар вилояти Хатлон умр ба сар мебаранд. Ҳамин тавр, дар Шаҳринаву Ҳисор сенафарӣ, дар Турсунзода ва Варзоб дунафарӣ ва дар ноҳияҳои Сангвор, Файзобод ва Рӯдакӣ ҳамагӣ якнафарӣ аз собиқадорони ҷанг бокӣ мондаанд.

Бино ба иттилои манбаи “Авеста”, ветерани аз ҳама калонсоли Ҷанги Бузурги Ватанӣ Рашид Каримов аст, ки 9-уми майи соли 1912 ба дунё омада, 9-уми майи соли 2022, дар рӯзи Иди Ғалаба ба синни 110 мерасад. Ветерани аз ҳама ҷавонтарин Рачаб Қурбонов аз ноҳияи Сангвор 96 сол дорад.

Дар майдонҳои набарди Ҷанги Бузурги Ватанӣ наздики 300 ҳазор нафар аз Тоҷикистон ҷангида, аз ин шумора 92 ҳазор ҳалок ва бе ному нишон шуданд. Барои қорнамоиҳои ҷанг ба 65 нафар зодагони Тоҷикистон унвони Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ дода шуда, 15 нафар бо ордени “Шараф” ва боз 55 ҳазор кас бо ордени медалҳои дигар мукофотонида шуданд.

ИШТИРОКЧИЁНИ ҶБВ ЧӢ ҚАДАР КУМАКПУЛӢ МЕГИРАНД?

Мақомоти вилоятҳои Тоҷикистон ва шаҳри Душанбе эълон карданд, ки бахшида ба Рӯзи Ғалаба ба иштирокчиёни ҶБВ, диловарони ақибгоҳ кумақпулӣ медиҳанд.

Шаҳрдории Душанбе хабар дод, ки дар пойтахт собиқадорон ҳар кадоме 3 ҳазор сомонӣ (240 доллар), қорғарони ақибгоҳ, иштирокчиёни ҷанг дар Афғонистон, маъҷубони садамаи Чернобил ва оилаҳои, ки саробонашон дар ҳифзи сохти конститусионӣ ҳалок шудаанд, 800 сомонӣ (64 доллар) кумақпулӣ мегиранд.

Гуфта мешавад, ки бо ин мақсад аз фонди захиравии раиси шаҳри Душанбе 288 ҳазору 600 сомонӣ ҷудо шуда, маблағҳо ба собиқадорон на дертар аз 7-уми май шахсан аз ҷониби намояндагони шаҳрдорӣ супурда мешавад.

Ба муносибати Рӯзи Ғалаба 9-уми май дар назди муҷассамии ёдгории шаҳидони ҶБВ, ки дар Боғи Ғалаба воқеъ аст, қорабиниҳои мутантан баргузор мешавад. Тоҷикистон ҷашни Ғалабаро пос медорад ва ҳамасола аз он таҷлил мекунанд. Ўзбекистон эълон кардааст, ки имсол пароди ҳарбӣ баргузор намекунад.

ИШҚИ ЗОЯ ӮРО НАҶОТ ДОД

Сафар Ятимов 10-уми март соли 1925 дар шаҳри Сталинобод ба дунё омадааст. Соли 1942 ба фронт даъват мешавад. Се моҳ дар Бухоро дарси низомӣ гирифта, тавассути қатора ба Украина фиристода мешавад ва муҳорибаро дар он ҷо оғоз мекунанд.

“Хуб ёд дорам, ки чӣ тавр ба наздикии дарёи Висла расидем. Аммо кӯпури болои он аз ҷониби фашистон тарконда шуда буд. Дарёро тариқи заврақҳо гузаштани шудем, вале дар шохобаш дармондем. Зеро он роҳи одамгузар дошту хавфнок буд. Дар ҳақиқат ҷанде пас душманон моро мушоҳида карда, тирборон намуданд. Шаб буд. Қисме аз ҳамяроконам ба ҳалокат расида буданду боқимондаҳо, ки дар байнашон ман ҳам будам, ғарқ шудем. Бо азобе худро ба қанори дарё гирифтём. Баъдан хис кардам, ки захмӣ шудаам. Ҷароҳати нахустинам дар ҳамин ҷо буд. Дарди бадани захмбардошта аз як тараф, аз ҷӯи дигар азоби гуруснагӣ пеш омад. Се рӯз дар ҳамин ҳолат будем. Танҳо пас аз се рӯз аскарони шӯравӣ аз ҳоли мо огоҳ гардид, моро ба воситаи заврақ бурданд” — он рӯзҳои сангинро ба ёд меорад Сафар Ятимов.

Сафар Ятимов баъдан як маротибаи дигар аз сараш тир меҳӯрад. Се рӯз табобат гирифта, боз ба фронт бармегардад. Аммо захме, ки ҳангоми озод-

созии Варшава бардошт, вазнинтар буд. Дар натиҷаи ҳучуми душман фақат Сафар ва як сарбози тотор зинда монданд, дигар ҳамяроконаш ба ҳалокат расиданд.

— Муҳорибаи сахте буд, ҳатто сари командири ротаамон Ошқин аз танаш ҷудо шуда буд. Ман ҳам аз ҳарду пой захм бардоштам. Ҳангоме ба хуш омадам, худро дар хаймаи табобатии аскарони шӯравӣ дидам. Шаш моҳ дар госпитал бистарӣ будам. Захмам вазнин буд. Аммо дар ҳамин госпитал ба ҳамшираи шафқате, ки моро табобат мекард, ошиқ шудам, — бо табассум ба хотир меорад бобои Сафар. — Ҳамин тавр, ишқи Зоя ба ман кумақ намуд, ки дарду ранҷи ин захмхоро таҳаммул наоям.

— Бобои Сафар, агар Зояро дӯст дошта будед, чаро бо ӯ из-

дивоҷ накардед? — кунҷковона мепурсам аз ӯ.

— Зоя ҳам маро дӯст медошт. Вале ӯ шарт гузошт, ки ҳамроҳаш дар ватани ӯ монам. Ман қабул накардам. Зеро авалан зодгоҳ ва пайвандонамро саҳт пазмон шуда будам, дуҷум, волидони солрафта доштам саробони ягонашон ман ба ҳисоб мерафтам. Зоя бошад, ба Тоҷикистон омадан нахост ва ҳамин тавр мо аз ҳам ҷудо шудем, — мегӯяд ӯ.

Бобои Сафар соли 1946 ба Тоҷикистон баргашт ва дар қалъаи ба хайси боғбон, ниғаҳбони хирманҳо ва 10 сол дар заводи семент қор карда, ба нафақа баромад. Соҳиби 5 фарзанди дилсӯзу меҳрубон асту ҳамроҳашон имрӯз хушбахтона зиндагӣ дорад. Соли 1999 фарзандон ӯро ба зиёрати хонаи Каъба мушарраф гардоданд.

ЭЪЛОН

ARZON.TJ

ФУРЌШИ БЎСТОНСАРО

► Бўстонсарой (дача) дар деҳаи Дарёбод, ҷамоати деҳоти Зайнабобод, ноҳия Рӯдакӣ. Иборат аз 6 сотих замин. Бинои истиқоматӣ иборат аз тахона, пешайвон, ду хучраи истиқоматӣ, ошхона. Шиносномаи техникӣ ва дигар хуччатҳои зарурӣ дорад. Нарх шартномавӣ. Тел: 918-73-40-10.

МЕХАРЕМ

► Яхдонҳо, кондитсионерҳо, телевизорҳо, қолинҳо ва мебел. Тел: 987-83-83-25, 905-10-27-31.

► 2 ё 3-хучрагӣ, бо нархи то 330 000 сомонӣ, дар назди Сирк, Театри ҷавонон ё Профсоюз. Боз вариантҳои дигарро пешниҳод кунед. Тел: 901-66-24-79, 918-66-24-79.

ЭЪТИБОР НАДОРАД

► Дипломи №0019182, №20455-и гумшуда, ки онро Литсейи касбии дўзандагии №33 соли 2009 ба Муҳаббати Бурихон додааст, беътибор доништа шавад.

► Шиносномаи шаҳрвандӣ бо силсилаи А03794854-и гумшуда, ки онро ШВҚД-2 дар ноҳияи Фирдавсӣ 24.04 соли 2018 ба Хоҷаев Умед Махмадшарифович додааст, беътибор доништа шавад.

► Шиносномаи шаҳрвандӣ бо силсилаи А01786830-и гумшуда, ки онро ШВҚД-и ноҳияи Варзоб 02.03 соли 2019 ба Орази Назар додааст, беътибор доништа шавад.

► Шиносномаи шаҳрвандӣ бо силсилаи А00398130-и гумшуда, ки онро ШВҚД-2 дар ноҳияи Сино 12.01 соли 2016 ба Муҳаммадиев Маъруфхон Абдуманович додааст, беътибор доништа шавад.

► Шиносномаи шаҳрвандӣ бо силсилаи А01032029-и гумшуда, ки онро РВҚД дар минтақа ва ноҳияи Рашт 30.08 соли 2017 ба Нозилова Дамира Муҳаббатшоевна додааст, беътибор доништа шавад.

► Шаҳодатномаи №0087191 аз 20.05 соли 2010, иқтибос аз 09.07 соли 2010 ва РМА ЧДММ "Нури Ҳисор" РЯМ: 0910002528, РМА: 090009934 аз 30.01 соли 2009, ки онро Нозироти андозӣ ноҳияи Ҳисор додааст, бинобар гум шудан, беътибор доништа шавад.

► Шаҳодатномаи интернатура, ки онро Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи А. Сино соли 1992 ба Маниёзов Муҳаммадали Раҷабович додааст, беътибор доништа шавад.

► Шартномаи иваз тахти феҳрести 5-Д-732 аз 15.06 соли 2006, ки байни Эшниязов Баҳром Болтаевич ва Якубова Насиба Болтаевна баста шудааст, хонаи истиқоматии рақами 2 воқеъ дар шаҳри Турсунзода, ҷамоати Пахтаобод, кўчаи Б. Гулмирзоев (пешинааш Специалистов, хонаи 2), ки онро Идораи нотариалии давлатии шаҳри Турсунзода додааст, бинобар гум шудан, беътибор доништа шавад.

Ў ДЕВОНАИ КАСБИ ХЕШ АСТ

Шоҳи сахна - Ҳошим Гадо 85-сола шуд!

Ҳунармандест басо муҳташам ва мураккаб, ба ҳадде, ки чизе дар борааш навиштан қорест на содаву осон. Ҳамин қадар метавон гуфт, ки Ҳудованд ўро маҳз барои сахна офаридааст. Саҳнаи ҳунар. Қаду қомати расо, дасту бозувони қавӣ, чеҳраи зебои ориёнафараш басо сахназебу назаррабост.

Ба андешаи ман, касе дар сахнаи ҳунар мисли ў фидоиву ҷоннисор, сарсупурдаву содик, заҳматкашу машаққатпазир набудаасту нахоҳад буд. Барои Ҳошим Гадо азизтар ва муҳимтар аз кори эҷодӣ, аз иҷрои нақшҳо дида чизи дигаре вучуд надорад. Падару модар, зану фарзанд, ёру пайванд барои ў танҳо сахнаи ҳунар ва нақшхояш буданд...

Аз худ гузаштан, аз маишати зиндагиву роҳати хонаводагӣ сарфи назар кардан, ба хоҳири санъат ҳудро қурбон намудан, ин танҳо ҳоси Ҳошим Гадост. Ин ба ў мезебад, ин ба ў равост...

Дар ҷодаҳо бардаму устувор қадм менамояд ва пайвасти ғарқи андеша аст. Солҳои пеш ҷузвдонаш сангҳои варзишӣ доштанд, ҳоло китоб. Ба нерӯву ҳарорат ва ҳаракоти ҳастагинопасири ў қасос ҳасад мебаранд. Зўри андешаву афкораш низ ҷунон қавиянд, ки баъзан як ҷумла гуфтораш соатҳо тўл мекашад...

Вақте ба қор, ба эҷод машғул мешавад, аз қайҳон нерӯ мегирад ва ба ҳуду ҳудихо раҳме намекунад. Вале мавридаш ояд, аз ў дида ҳоксортару мушфиқтар қасеро намеёбӣ...

Давраи аввали шухрату эътибор ва мақому ҷойгоҳи театри қасбии тоҷик агар ба бузургоне ҷун Аслӣ Бурҳонов, Муҳаммадҷон Қосимов, Тухфа Фозилова, София Тўйбоева... рабт дошт, пас марҳилаи ҷадидаи рушду тақомули санъати театру синамои тоҷик аз фаъолияти эҷодии насли нави он дар шахси хатмқардагони Донишқадаи давлатии санъати театрии ба номи А. В. Луначарский (ГИТИС)-и шаҳри Маскав, шогирдони арбобони намоёни Театри Шўравӣ Б. Бибиқов ва О. И. Пижава маншаъ гирифтааст.

Гуруҳи мазкур бо номҳои тобнаке ҷун Маҳмудҷон Воҳидов, Ҳабибулло Абдураззоқов, Марям Исоева, Фотима Ғуломова, Тўрахон Аҳмадхонов, Носир Ҳасанов ва дигарон дар сахнаи тоҷик инқилобе ба бор оварданд. Инқилоби андешаву афкор, инқилоби эҳсоси дард... Бешак, дар ин ҷабҳаи инқилоби эҷоду ҳунар яке аз пешгомону парчамбардорони қавию тавоно ва соҳибистеъдоди сахнаи тоҷик устод Ҳошим Гадоев буд...

Солҳои донишҷўӣ Ҳошим Гадо дар сахна, дар нақшҳои Сухроб, Фердинанд, Иброҳимбек, Девона, Хлестаков ва ғайра меидеуми орзуву ҳавас мекардем, ки дар паҳлуи ў бошем. Бо тақозои тақдир соли 1978 ман бо роҳхати Вазорати фарҳанг ба Театри Лоҳутӣ ба қор омадам ва ифтихору шодиямро ҳадду қанор

набуд, ки бо устодони шухратманди сахнаи тоҷик ҳамкору ҳамсӯхбат мешавам...

Агар қаблан ҷун тамошогоар Сухробро аз толор меидам, вале акнун дар сахна дар паҳлуи Сухроб қарор доштам. Вақте ки Ҳошим Гадо бо ранҷу азоб ва ҳиссиёту дарди қарон, бо сарфи қувваю ҳарорати зиёд нақши Сухробро бозӣ мекард, ман дар нақшҳои мурдабардори 4, сарбози 18, сипоҳии 23, найзабардори 17 аз наздик ҷазабаву ҳашамати ҳунар ва истеъдоди волои ўро эҳсос ва мушоҳида мекардам.

Ҳангоме, ки ў бо мо - лашкариёнаш "Эй бихрадонӣ радони далер!..." гўён мурочиат мекард, тамоми вучуди моро ҳиссиёти шучоату диловарӣ фаро мегирифт ва ҳудро сарбозони ҳақиқии лашкари Сухроб, гурдони майдони набард эҳсос мекардем. Ҳошим Гадо бо нерӯву ҳарорати ҳунар ва истеъдоди баланд нидои Фирдавсии Бузургворро аз қарри асрҳо ба гўши дили мо ва ба гўши ҳамзамонони мо (ахли толор) мерасонд. Қаҳрамони Фирдавсӣ бо тамоми шуқуҳу азаммат, азму иродаи оҳанин зинда мешуду мардонагиву футувват, адолату ҳақиқат, ватандўстиву садоқат, сулҳу ваҳдатро талқин менамуд. Гоҳе ки ба сафи мо лашкариёнаш наздик шуда, найзаи маро медошт ва монологи машҳури ҳудро ироа мекард, зўри бозувон ва ҳарорату алангаи ҳунару истеъдоди ў бараъло ҳис мегардид. Тамоми вучудаи ҳар як рағу пайвандаш ба Сухробӣ ял мегашт мубаддал:

Аз фосила таъсири зарядҳои майдони биологӣи бадани ў эҳсос мешуд. Дар тўли намоиш перохани таҳи либоси сахнавии ўро ҳодимони қоргоҳи либос бо сабаби аз арақ шип-шилта шуданаш қанд бор иваз мекарданд. Ин ҳолат дар ҳама намоишхое, ки Ҳошим Гадо нақшҳои асосиро иҷро менамуд, мушоҳида мешуд...

Таърихи театри ҷаҳон ҷунин актёреро, ки нисбат ба ҳудаи ба ин андоза ва бераҳмона сахтгир бошад, қам дар ёд дорад. Ба хурдтарин ҷузъиёти пардоз (грим)-и қаҳрамон, либос ва анҷоми сахнаӣ (реквизит)-и он эътибор меод. Ҳангоми тамрин аз ҳуд беҳуд гашта, саропо ба эҳсос ва ташаннуҷи руҳӣ мувоҷеҳ мегардид.

Ҳар як нақши ў эътироз ва исёнест алайҳи ноҷўриву ноҳубихои ҷаҳони ҳастӣ... Исёну ҷунуни сахнаӣ ба ҳислату рафтори шахсии

ҳунаrpеша таъсири амиқи ҳудро гузоштааст. Зумрае ўро "девона" мебиндоранд. Бале, ў девонаи қасбии хеш аст. Барои расидан ба авҷу қамолоти истеъдод бояд ҷунун дошт, бояд девонавор аз ҳуд гузашт қард. Ин аст асрори муваффақияти Ҳошим Гадо дар арсаи эҷод...

Сухроб, Фердинанд, Хлестаков, Ҳамлет, Девона, Эдип... ва Ҳошим. Инҳо ҳама дар як сахна бо розу ниёз, андешаву фалсафа ва рўзгору тақдири пуртазод ба ҳам омадаанд...

Бисёриҳо ба он андешаанд, ки Эдип баландтарин қўллаи эҷодиёту ҳунари Ҳошим аст. Вале ҳуди Ҳошим ягон нақши иҷроқардаашро аз дигараш қам нашуморидааст. Ба ҳама нақшхояш бо масъулияти баланди эҷодӣ қор гирифтааст. Барои қамин ҳам ў Ҳошим Гадост...

Яке аз марҳилаҳои пурғановату пурмӯҷарои фаъолияти эҷодии мо бо устод Ҳошим Гадо - ин давраи таҳияи "Шоҳ Эдип"-и Софокл дар сахнаи театри тоҷик буд. Қор то ҳадде пурмашаққату сангин буд, ки гоҳҳо "Эдип, ҷавобамон дех!", "Ҳошим, наҷотамон дех!", "Эдип, ободамон дех!" гўён, ба фиғон меоммадем. Ва бори дигар пеши ҳуд собит сохтем, ки натиҷаи ҳама гуна заҳмату машаққат, ранҷу азобҳои эҷодӣ олий хоҳад буд. Қомёбиву шухрати "Эдип"-ро донандагон медонанд. Ҳоҷат ба шарҳу баён нест. Таҳияи "Эдип" на ин ки қам саҳифаи рангин, балки қам марҳилаи муҳими таърихи театри тоҷик аст...

Замони басо душвору пуртаззоди қамқорӣи эҷодии ман бо устод Ҳошим Гадо соли 2008, қангоми таҳияи намоиши "Рӯдакӣ"-и Сотим Улуғзода бахшида ба 1150-солагии Одамушшуарро Абўабдуллоҳи Рӯдакӣ руҳ дода буд. Пешниҳод шудани нақши Рӯдакӣ ба мане, ки қариб даҳ сол аз сахнаи театр дур шуда будаму синнам қам аз 50 боло буд, бароям ногаҳониву ғайриҷашмдошт афтод. Қарқанд ки қофишориву исрор қардам, вале раъйи устод қатъӣ буд...

Ҳошим Гадо бо ҳама истеъдоду ҳунар, донишу малақае, ки дорад, барои сахнаҳои Юнону Итолиё, Инглистону Фаронса, Русияву Олмон ва сахнаи Ҳолливуд мувофиқу созгор аст. Вале бояд ифтиҳор қунем, ки ў аз мост!... Бояд ўро қадр қунем ва ба ў сазовор бошем. Ў шоҳи сахнаи тоҷик аст!

Ортиқ ҚОДИР,
Ҳунаrpешаи халқии Тоҷикистон

Телеънома

Ҳамал
21.03 - 20.04

Дар ин ҳафта гуруру такаббурро кам карда, ба мушкилиҳои молиявӣ диққат диҳед. Агар нисбати худ танқидро ҳис кунед, оқилона рафтор намуда, сар ба чайби андеша кашед, шояд танқид заррае ҳақиқат дорад ва шумо бояд ислоҳ шавед.

Савр
21.04 - 21.05

Ҳафтаре дар танҳои гузаронед. Ба ҳолати яъсу ноумедӣ афтода, ба дилатон тарсу ҳарос роҳ меёбад. Аз доираи нафарони бейнҳизом дурӣ ҷуста, шабона ба берун набароед. Эҳтимоли бад шудани вазъи саломатӣ имкон дорад, ки ба қобилияти кориятон таъсири манфӣ мерасонад.

Ҷавзо
22.05 - 21.06

Хуб мебуд, ки дар ин ҳафта аз маъракаиҳои дилхушкунанда дурӣ ҷӯед. Ҳар қадаре бо атрофиён робитаи кам кунед, ҳамоно андоза хуб аст. Дар акси ҳол муноқишае руҳ медиҳад, ки бо сабаби он бо яке аз дӯстонатон қазрӣ мешавад. Ҳафта барои бо варзиш машғул шудан хуб аст.

Саратон
22.06 - 23.07

Дар ин ҳафта рафти корҳоятон набояд ба зиндагии оилавӣ таъсир расонад. Агар шумо гумон кунед, ки ба хотири хушбахтии оилавӣ ба кор диққати бештар медиҳед, ин на ҳамеша ба ҳақиқат наздик аст. Ҳамсафари ҳаётӣ аз дуриву беаҳамиятии шумо меранҷад.

Асад
23.07 - 22.08

Дар ин ҳафта сафарҳои дарозмуддат ва робита бо нафарони беғона тавсия дода намешавад. Барои нафароне, ки бо омӯзиш машғуланд, душворииҳо ва муноқиша бо омӯзгорон пеш меоянд. Дар оилаатон оромиву нишот дида мешавад.

Сумбула
23.08 - 22.09

Дар ин ҳафта муносибатҳои ошиқонаатон ғаъол мегарданд. Агар ба наздикӣ ошиқ шуда бошед, ба саросемагӣ роҳ надихед. Ҳама кор вақту соати худро дорад. Эҳтимоли хоболуд шудану хобҳои дахшатноқ диданатон вуҷуд дорад.

Мизон
25.09 - 22.10

Ҳафта барои ба эътидол овардани муносибатҳои занонавҳарӣ созгор нест. Эҳтимол ҳамсафари ҳаётӣ аз сусткориву ноҳдабароии шумо шиква мекунад. Агар шумо бо волидон зиндагӣ мекарда бошед, муноқишаи калон ба амал меояд.

Ақраб
23.10 - 22.11

Ақрабҳои оиладор бояд ба ташаббус ва маслиҳати ҳамсафари ҳаётӣ худ ғуш андозанд. Агар шумо дар фикри оиладор шудан бошед, ҳафтаи мазкур барои оғоз кардани маъракаиҳои арӯсӣ созгор аст. Корҳоятон бобарор, вале ташвиштон зиёд мегардад.

Қавс
25.11 - 21.12

Диққати худро барои рафъ намудани мушкилиҳои молиявӣ равона созед. Корҳои зиёди ҷалталаб доред, ки мунтазам ба таъхир меғузоштед. Вақте расидааст, ки дар корҳоятон тартиботро ҷорӣ намоед. Қувваву имкониятатон зиёд мешавад.

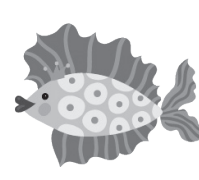
Ҷаддӣ
22.12 - 20.01

Дар ин ҳафта мушкилиҳои оилавӣ ва муноқиша бо наздикон таъатонро хира мегардонад. Сабру таҳаммулро пеша намоед. Барои хона харидани мебел ва дигар ҷиҳозро маслиҳат намедихем. Ҷаддҳои муҷаррад дар фикри издивоҷ мешаванд.

Далъ
21.01 - 19.02

Тамоми диққати худро ба оила равона созед. Корҳои нотамомотонро ба ёд биёред. Дар ин ҳафта бо нафаре шинос шуданро тавсия намедихем, вагарна дӯсте, ки дар ин рӯзҳо пайдо мекунад, дар оянда шуморо дучори нохушиҳо мегардонад.

Ҳут
20.02 - 20.03

Дар ин рӯз атрофиён ба суроғатон омада, дар мушкилашон аз шумо маслиҳат меҷӯсанд. Аз сафарҳои якҷоя бо дӯстон сарпечӣ накунад. Барои рафъи мушкилиҳои молиявӣ ҳафтаи созгор нест. Аз харидани ҷиҳоз қимматбаҳо худдорӣ намоед.

СТЕНОКАРДИЯ

Барои солимии дил чӣ бояд кард?

Мусоҳиба
бо кардиологи
Бемористони
Ибни Сино,
доктор
Малика
Юсупова

- Стенокардӣ чӣ гуна беморӣ аст?

- Стенокардӣ яке аз бемориҳои ишемии дил ба ҳисоб меравад. Ба сабаби танг ё баста шудани яке аз шараёнҳои дил, ки шараёнҳои коронарӣ ҳам мегӯянд, як қисми мушаки дил аз таъмини хун норасоӣ мекашад ва дар ин ҳолат дардҳои стенокардӣ пайдо мешаванд.

- Ин беморӣ чӣ тавр пайдо мешавад?

- Ҷолиб ин аст, ки дил илова ба он ки ҳамаи узвҳои бадани моро бо хун таъмин мекунад, худ низ ниёз ба хунрасонии кофӣ дорад ва нақши расонандаи хунро ҳамон шараёнҳои коронарӣ иҷро мекунанд. Агар бо сабабе ин шараёнҳо танг ва ё пурра баста шаванд, таъмини хун дар ин ё он қисмати мушаки дил кам мешавад, ки сабаби вокуниши организми инсон мегардад ва он аксаран бо ҳамон дардҳои стенокардӣ зохир меёбад. Сабаби асосии тангшавии шараёнҳо аз меъёр зиёд будани ҷарби хун мебошад. Яъне, дар пардаи дарунии шараён рағванҳо часпида, пиллоҳои ҷарбӣ ташаккул меёбанд. Дар натиҷа ин пиллоҳо боиси танг ё пурра баста шудани шараён мегарданд. Яке аз сабабҳои дигари танг ё баста шудани шараён ташаккули тромб аст, ки он дар натиҷаи ихтилоли лахтшавии хун пеш меояд.

- Сабабҳои пайдоиш ва омилҳои гирифтӣ шудан ба ин беморӣ дар чист?

- Сабабҳои пайдоиши стенокардӣ ва ҳамзамон бемории ишемии дил, дар умум, омилҳои зер мебошанд: афзоиши сатҳи ҷарби хун; алоими фишорбаландии шараёнӣ; ирсият, чинсият ва синну сол; ҷой доштани одатҳои бад, тарзи ҳаёти камҳаракат.

- Роҳҳои пешгирии ин беморӣ чӣ гуна аст?

- Барои пешгирии ин беморӣ рафъи омилҳои хатар, ки гуфта гузаштем, муҳим аст. Масалан, агар афзоиши сатҳи ҷарби хун муайян шуда бошад, лозим аст, ки он ба меъёр расонида шавад ва ин амал зери назорати пизишк бояд сурат гирад.

Сатҳи фишори хун бояд бо тавсия ва назорати мутахассис танзим карда шавад.

Одатҳои бад бояд барканор шаванд, тарзи ҳаёти солим, ки варзиш яке аз шартҳои асосии он ба ҳисоб меравад,

ба роҳ монда шавад.

Албатта, мо ба синну сол, чинсият ва ирсият таъсир расонида наметавонем, вале агар омилҳои дигарро баргараф кунем, эҳтимоли ташаккули бемории ишемии дил ба таври назаррас коҳиш меёбад.

- Табобати ин беморӣ чӣ гуна аст?

- Табобатро танҳо мутахассис ва он ҳам пас аз муоинаи комил метавонад таъин намояд. Дар умум табобати стенокардӣ ду роҳ дорад: 1) табобати дорӣ; 2) табобат бо усули ҷарроҳӣ, ки он ҳам дар навбати худ ду навъ мешавад: амали камзахм, ки бо стентгузорӣ анҷом меёбад; амали ҷарроҳии кушод.

Маълум аст, ки табобати маводӣ бо таъини доруҳои хос анҷом меёбад. Агар ҷарроҳӣ бо усули камзахм анҷом ёбад, тангии шараён бо гузоштани стент ё истифода аз баллон баргараф мегардад. Дар сурати интихоби ҷарроҳӣ дар дили боз, амали калонҳаҷм гузаронида шуда, барои то ҳадди имкон барқарор кардани гардиши хуни коронарӣ шунтҳои иловагӣ гузошта мешаванд. Яъне барои ба ҳаҷми кифоя расонидани хун ба мушакиҳои дил роҳҳои иловагӣ сохта мешавад. Барои ин рағҳои хунгарди шахси беморро истифода мебаранд.

- Стентгузорӣ чист?

- Стентгузорӣ, ҷунонки гуфтем, яке аз роҳҳои табобати стенокардия мебошад. Тангие, ки боиси норасоии таъмини мушаки дил аз хун ва зимнан пайдоиши дардҳои стенокардиявӣ гардидааст, бо гузоштани стент баргараф мешавад. Маълуман агар як ё ду шараёни коронарӣ тангӣ дошта бошанд, бо гузоштани стент мушкилии шахси бемор барканор мешавад. Дар сурати иллатҳои се ва бештари шараёни коронарӣ, маълуман амали ҷарроҳии кушод тавсия мегардад.

- Ғизои ин гуна беморон чӣ аст?

- Ғизои шахси бемор бояд аз кабудӣ, сабзавот ва меваҳои ғаний бошад, истеъмоли рағани хайвонот маҳдуд карда шавад. Масрафи намаки ошӣ, ки ба болоравии сатҳи фишори хун ва заиф шудани мушаки дил мусоидат мекунад, танзим шавад.

- Тавсияи шумо ҳамчун пизишк ба беморони стенокардӣ.

- Тавсия ба беморони стенокардӣ, ҳамзамон ба ҳама беморони гирифтӣ ишемии дилро дар боло гуфта гузаштем. Ҳаминро илова карданам, ки табобати ин гуна беморӣ чун ҳама бемориҳои системаи дилу гурда бояд бо тавсияи кардиолог ва назорати доимии ӯ сурат гирад. Худдармонӣ, истифода аз маслиҳати корфтодагон ва ё матолиби интернетӣ падидахое ҳастанд, ки бояд решакан гарданд.

Мусоҳиба:
Шервони УМРИДДИН

САДОҚАТ БА КАСБ, ХИЗМАТ БА ВАТАН мароми кормандони ВКД

Ҳамасола охири моҳи май дар Вазорати корҳои дохилии Тоҷикистон чанд рӯзро ба бузургдошти собиқадорони мақомоти корҳои дохилӣ ихтисос медиҳанд. Соли равон ин сана ба таври вежа таҷлил мегардад, зеро Шӯрои собиқадорони мақомоти корҳои дохилӣ 30-сола мешавад. Мо ҳам дар ин рӯзҳо ба аёдати собиқадорони мақомоти корҳои дохилӣ рафтем.

ШЕРАЛИ ШУКУРОВ

44 солу 11 моҳу 27 рӯз дар милитсия

Шерали Шукуров яке аз собиқадорони мақомоти корҳои дохилии кишвар аст, ки беш аз 40 соли умри худро сарфи хизмат ба Ватан кардааст. Ӯ зодаи ноҳияи Панҷи вилояти Хатлон аст, вале бо тақозои вазифаи хизматиаш дар дигар шахру навоҳии кишвар низ фаъолият кардааст.

Пайроҳаи кории ин шахси фидой чунин аст: Хизмат дар сафи Қувваҳои мусаллаҳ, ноziри нозироти кор бо нобилиғони Шуъбаи корҳои дохилӣ дар Кумитаи иҷроияи ноҳияи Панҷ, муфаттиши шуъбаҳои тафтиши Шуъбаи корҳои дохилии Кумитаи иҷроияи ноҳияи Вахш, муфаттиши шуъбаҳои тафтиши Шуъбаи корҳои дохилии Кумитаи иҷроияи ноҳияи Вахш, муфаттиши калони шуъбаҳои тафтиши Шуъбаи корҳои дохилии Кумитаи иҷроияи ноҳияи Ҷоималик, муфаттиши шуъбаҳои тафтишотӣ дар самти ҷиноятҳои иқтисодии Шуъбаи тафтишоти Раёсати корҳои дохилии Кумитаи иҷроияи шаҳри Душанбе, муфаттиши калон оид ба корҳои махсусан муҳими шуъбаҳои тафтишотӣ дар самти ҷиноятҳои муташаккили Шуъбаи тафтишоти Раёсати корҳои дохилии шаҳри Душанбе...

“Собиқаи хизмати ман дар мақомот ба ҳисоби имтиёзи 44 солу 11 моҳу 27 рӯз мебошад”, - мегӯяд ӯ бо ифтихор.

Аз ин ҳамсухбатам пурсидам, ки чӣ чиз ангеа дод, ки кори душвори мақомоти хифзи ҳуқуқро пеша кардед?

Посуи эшон чунин буд: “Аз овони хурдӣ ва баъдан наврасӣ ҳамеша орзу мекардам, ки одами

низоми бошам. Мехостам ҳуқуқшинос шавам. Ҳамин орзуву ҳавас буд, ки роҳи пеш гирифтам ҷониби факултаи ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Соли 1982 донишгоҳро бо муваффақият хатм намудам. Маро барои фаъолият дар ВКД роҳат доданд. Ҳамин тавр, аз соли 1983 то моҳи январӣ соли 2014 дар Ҳамин соҳа фаъолият кардам”.

Имрӯз Шерали Шукуров бо-знишаста аст, вале аз он ифтихор мекунад, ки қору пайкори ӯро фарзандонаш идома медиҳанд.

Ду фарзандаш пайраҳаи падарро интиҳоб кардаанд. Писари калониаш хатмкардаи факултаи ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон буда, ҳоло ҳамчун ёрдамчи раиси Судии ноҳияи Фирдавсӣ фаъолият дорад. Писари хурдиаш бошад, ҳоло донишҷӯи факултаи ҳуқуқшиносӣ аст мехоҳад дар оянда касби падарро идома диҳад.

- Хурсандам, ки фарзандонам касби маро пеша карданд ва ҳамеша омодаам ба онҳо дар самти интиҳобкардашон кумакрасону роҳнамо бошам, - мегӯяд Шерали Шукуров.

МАҲМАД ШОЙМАРДОНОВ

Мардонагиву ҷасорат асоси касби мост!

Шоймардонов Маҳмад Раҳматуллоевич зодаи ноҳияи Данғараи вилояти Кӯлоб мебошад. Шунандаи Мактаби миёнаи махсуси милитсияи шаҳри Душанбе аст. Собиқаи кории ӯ дар мақомоти хифзи ҳуқуқ бо ҳисоби имтиёзи 41 солу 7 моҳу 19 рӯзро ташкил медиҳад.

Шоймардонов Маҳмад Раҳматуллоевич то имрӯз дар самтҳои гуногуни ВКД фаъолият кардааст: Эксперти криминалистии ғуруҳи шуъбаи корҳои дохилии ноҳияи Октябри шаҳри Душанбе, эксперти криминалистии калони шуъбаи экспертии Раёсати корҳои дохилии шаҳри Душанбе, муфаттиши калон оид ба корҳои махсусан муҳими шуъбаҳои тафтишотӣ дар самти ҷиноятҳои муташаккили Шуъбаи тафтишоти Раёсати корҳои дохилӣ дар шаҳри Душанбе...

“Аввал мехостам иқтисодчӣ

шавам, зеро дар Ленинград як сол дар омӯзишгоҳи касбии техникӣ таҳсил карда будам. Баъд аз хатми омӯзишгоҳи техникӣ ният доштам ба факултаи иқтисодии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дохил шавам, вале аз имтиҳон нагузаштам. Ба Комиссариати ҳарбӣ рафта, курси ронандагиро хондам ва ба хизмати ҳарбӣ рафтам. Баъд аз ин сарнавиштамро ба мақомоти корҳои дохилӣ бахшидам ва пушаймон нестам”, - мегӯяд полковники мустафӣ Шоймардонов Маҳмадӣ.

Номбурда Мактаби милитсияи шаҳри Душанберо бо дипломи аъло хатм карда, баъд аз он Мактаби олии милитсияи шаҳри Тошкандро низ бо муваффақият хатм кардааст.

“Аз соли 1982 то соли 2015 дар самти эксперти ва криминалистӣ дар ВКД кор карда, аз корманди қаторӣ то сардори шуъба фаъолият кардам. Ифтихор мекунам, ки заррае ҳам бошад, саҳми худро дар рушди соҳа гузоштам”, - мегӯяд Шоймардонов Маҳмадӣ.

Шоймардонов Маҳмадӣ аз он ифтихор дорад, ки баъди ба нафақа баромадан ҳам ҳамкоронаш бо ӯ дар иртибот ҳастанд ва шогирдонаш дар мавридҳои зарурӣ аз ӯ маслиҳату машварат мегиранд.

“Ман, ростӣ, бекор нишаста наметавонам. Баъди ба нафақа баромадан фаъолиятро дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон идома медиҳам”, - мегӯяд номбурда.

Хизмат ба Ватан барои Маҳмадӣ Шоймардонов меросист. Падараш хизматчи давлатӣ ва бобояш қотиби райком буд. Ҳамаи муваффақиятҳояшро қаҳрамони мо аз дуои падар медонад.

“Имрӯз додарам касби маро давом медиҳад. Вай имрӯз дар мақомоти хифзи ҳуқуқ фаъолият карда истодааст”, - мегӯяд номбурда.

Маҳмадӣ Шоймардонов дар давоми фаъолияти кории худ соҳиби ифтихорномаву сипосномаҳо шудааст. Аълоҷии милитсия мебошад. Аз даст Пешвои миллат медали “Хизмати шоиста”-ро гирифтааст, ки бо он ифтихор дорад.

“Чавоне, ки дар соҳаи хифзи ҳуқуқ фаъолият мекунад, бояд ҷонфидо бошад, ҳисси баланди миллӣ дошта бошад. Касби мардонагиву ҷасоратро талаб мекунад”, - мегӯяд ӯ.

Уғулой
ҚУТБИДДИНЗОДА,
u.kutbiddinzoda@pressa.tj

PRESSA.TJ
Сомонаи нашрияи **ТОҶИКИСТОН**

**ХАБАРҲОИ
ТОҶИКИСТОН
ВА ҶАҶОН**

Тақвими ТОҶИКИСТОН

6 МАЙ

УМЕД КАРИМОВ (1952), 70-солагии зодрӯзи доктори илмҳои физика ва математика, профессор, академик.

ҶАМОЛИДДИН ДОДОБЕВ (1942), 80-солагии зодрӯзи олими соҳаи кишоварзӣ, Ходими шоистаи илми Тоҷикистон.

ИБОДАТ НОРАВА (1922), 100-солагии зодрӯзи олими соҳаи филология, забоншинос.

7 МАЙ

МУҲАММАДҶОН ШАРИПОВ (1937), 85-солагии зодрӯзи олими соҳаи иқтисодӣ, Корманди шоистаи Тоҷикистон.

ҒУЛОМҶОН ТОШБОВ (1947), 75-солагии зодрӯзи доктори илми химия, профессор.

ХУШНАЗАР БОБОНАЗАР (1947), 75-солагии зодрӯзи олими соҳаи физика, Ходими шоистаи илми Тоҷикистон.

8 МАЙ

ҲОТАМ МУРТАЗОЕВ (1942), 80-солагии зодрӯзи олими соҳаи физика.

ҲУСАЙН ИСМОИЛОВ (1957), 65-солагии зодрӯзи варзишгар.

9 МАЙ

МИРЗО ПАРДАЕВ (1927-1994), 95-солагии зодрӯзи актёри театр, сароянда, Ҳунарпешаи шоистаи Тоҷикистон.

МУҲАММАДҶОН ҚОСИМОВ (1907-1971), 115-солагии зодрӯзи актёри театру кино, драматург, артисти халқии Иттиҳоди Шӯравӣ ва Ҷумҳурии Тоҷикистон.

НУЪМОН РОЗИҚ (1937), 95-солагии зодрӯзи Корманди шоистаи Тоҷикистон.

10 МАЙ

ЯҚУБ ИСЛОМОВ (1932-2003), 90-солагии зодрӯзи доктори илми таърих, профессор.

ҲОШИМ ГАДОВ (1937), 85-солагии зодрӯзи ҳунарманди театр ва кино, Артисти халқии Иттиҳоди Шӯравӣ ва Ҷумҳурии Тоҷикистон, арбоби ҳунари Тоҷикистон, дорандаи Ҷоизаи давлатии ба номи Рӯдакӣ, профессор, нависанда.

11 МАЙ

ҒАФФОР АБДУЛЛОЕВ (1927-2015), 95-солагии зодрӯзи пахтакор, Қаҳрамони Меҳнати Сотсиалистӣ.

Абумуталиб Бобоев (1952), 70-солагии зодрӯзи доктори илми иқтисодӣ, профессор.

12 МАЙ

БАРНО ИСҲОҚОВА (1927-2001), 95-солагии зодрӯзи сароянда, Ҳунарпешаи халқии Тоҷикистон, дорандаи Ҷоизаи ба номи Рӯдакӣ.

АБДУЛҲАКИМ ҲАЛИМОВ (1947-2015), 75-солагии зодрӯзи доктори илми педагогӣ.

Таҳияи С. ГУЛОВ, Н. БАҲҶУЛЛО,
кормандони Китобхонаи миллии Тоҷикистон

Шахсиятҳои таърихӣ, олимони варзида,
ходимони давлативу ҷамъиятӣ мавлуд доранд?
**ПЕШОПЕШ МОРО
ОГОҲ КУНЕД.**

Тел: 221-00-84

ОЛИМПИАДА-2024

Аз 26-уми июл то 11-уми августи соли 2024 дар Парижи Фаронса Бозиҳои 33-юми тобистонаи олимӣ баргузор мешавад. Ба барномаи бозиҳо 32 намуди варзиш, аз ҷумла бокс ва рақси варзишӣ ё брекданс (World DanceSport Federation) ворид гардидаанд.

Дар намуди бокс дар 13 вазн (7 вазн миёни мардҳо ва 6 вазн миёни бонувон) 248 варзишгар (124 мард, 124 зан) иштирок мекунанд. Аз ҳар кумитаи миллии олимпӣ дар як вазн як нафар имкони гирифтани роҳхат дорад. Ширкаткунандагон бояд мутаваллиди

БОКС ВА БРЕКДАНС БА РҶЙХАТИ БОЗИҲОИ ОЛИМПӢ ШОМИЛ ШУДАНД

аз 1-уми январи соли 1984 то 31-уми декабри соли 2005 (19 то 40-сола) бошанд. Роҳхатҳо ҳам дар асоси радабандии Ассотсиатсияи байналмилалӣ бокс (IBA), ҳам тариқи мусобиқаҳои интихобӣ тақсим мешаванд.

Мусобиқаи рақси варзишӣ миёни мардон ва бонувон сурат мегирад. Дар ин намуд ҳамагӣ 32 варзишгар (16 нафар миёни мардон, 16 нафар миёни бонувон) иштирок мекунанд. Ҳар кумитаи миллии олимпӣ имкон дорад 4 роҳхат (дунафарӣ миёни мардҳо ва бонувон) дарёфт кунад.

«ИСТИҚЛОЛ» ДАР ЛИГАИ ЧЕМПИОНҲО ДАРРО АЗ ПАСИ ХУД САХТ ПЎШИД

Клуби «Истиклол»-и Душанбе дар марҳилаи гуруҳии Лигаи чемпионҳои Осиё-2022 дар бозии охирин дарро аз паси худ саҳт пӯшид, ки садояш дар тамоми Аморти Араб ба ғӯш расид.

Сармураббии даста Виталий Левченко пеш аз оғози ин бозӣ арз карда буд, ки бояд шогирдонаш ба майдон ояндӯ бозии хуб нишон дода, бо пирӯзӣ берун раванд. Шогирдонаш ҳарфи устодро дар замин нагузоштанд ва ҳамин тавр ҳам кардандӯ бо сари боло аз майдон берун рафтанд.

Дастаи «Истиклол»-и Душанбе, ки дар панҷ бозии аввал ба шикаст мувоҷеҳ шуда буд, дар бозии ниҳонии марҳилаи гуруҳии Лигаи чемпионҳои КФО-2022 дар гуруҳи «А» бар бошгоҳи «Шарча»-и АМА бо ҳисоби 2:0 пирӯз шуд. Голҳои Эрик Бокум ва Владислав Касминин ба клуби Тоҷикистон пирӯзӣ оварданд.

Тавре дар нишасти матбуотии пеш аз бозӣ қайд кардам, мо кӯшиш мекунем, ки футболи хуб нишон дода, ният дорем, ки се ҳол ба даст орем. Мо ба ин ноил шудем! Мо тавонистем футболи боинтизом нишон диҳем ва сазовори ғалаба шудем... Усули мо кор дод. Мо хеле шодем, ки дар ин набард нақшаоямонро дар амал татбиқ кардем, - гуфт Левченко баъд аз бозӣ.

«Истиклол» аз шаш бозии даври гуруҳии Лигаи чемпионҳои Осиё дар панҷ бозӣ ба шикаст мувоҷеҳ шуд ва танҳо дар як бозӣ муваффақ гардиду бо 3 имтиёз дар зинаи охири ҷадвал қарор гирифт.

ЧЕМПИОНАТИ ҶТ

АВВАЛИН БОҲТИ КМВА ВА АВВАЛИН ПИРҶЗИИ «РАВШАН»-И ЗАФАРОБОД

Рӯзҳои истироҳати 30-юми апрел ва 1-уми май бозиҳои даври панҷуми Соса-Сола-Чемпионати футболи Тоҷикистон миёни дастаҳои Лигаи олимпӣ баргузор шуданд, ки дар ин давр дастаи КМВ Артиш ба аввалин боҳт рӯ ба рӯ гардида, «Равшан»-и Зафаробод пирӯзии аввалинашро ҷашн гирифт.

КМВА дар майдони худ аз дастаи «Равшан»-и Кӯлоб бо ҳисоби 1:2 шикаст хӯрд. Ба як голи Шарафҷон Солеҳов кӯлобӣҳо тавассути голҳои Қоуасси Инносент ва Абдуҳалил Боровнов ҷавоб гардонданд.

Навдастаи Лигаи олимпӣ «Равшан»-и Зафаробод бар дастаи «Истаравшан» бо ҳисоби 2:1 пирӯз шуд. Ҳисобро футболбози «Истаравшан» Мбеке Сиябатчу Деудони кушод. Бозигари зафарободӣ Бахтиёр Зарипов ду гол зада, аввалин пирӯзии «Равшан»-и Зафарободро дар лигаи олимпӣ таъмин

кард. Баъд аз ин шикаст сармураббии дастаи «Истаравшан» аз вазифаи худ ба истеъфо рафт. Тибқи иттилои роҳбарияти дастаи «Истаравшан» ва МИҲД-и шаҳри Истаравшан, сармураббии эронии даста Ризо Паркас бинобар натиҷаҳои ғайриканоатбахши «Истаравшан» дар оғози мавсими Лигаи олимпӣ-2022 аз мақомаш сабукдӯш шудааст. Ҳамзамон қарордоди ҳамкорӣ бо мураббии даста ва собиқ бозигари Истаравшан Шухрат Шамсиев, ки тӯли чанд сол дар ин вазифа кор мебуд, катъ гардидааст.

Дар бозии дигар «Регар-ТадАЗ» дар бозии ҳонагӣ дастаи «Эсхата»-ро бо ҳисоби 3:1 мағлуб кард. Голҳоро дар ҳайати турсунзодагӣҳо Дилшод Бозоров, Фатхулло Фатхуллоев ва Алиҷони Айни заданд.

«Хатлон»-и Бохтар дар ин давр бо «Хучанд» баробар (0:0) бозӣ карда, пешсафиаширо дар ҷадвали мусобиқа нигоҳ дошт.

Дар даври шашум, 7-уми май «Эсхата» бо «Равшан»-и Зафаробод, «Файзканд» бо «Регар-ТадАЗ», 9-уми май «Истаравшан» бо КМВА, 12-уми май «Хучанд» бо «Равшан»-и Кӯлоб ва «Хатлон» бо «Истиклол» воমেҳуранд. Инчунин, 8-уми май миёни дастаҳои «Истиклол» ва «Хучанд» бозӣ барои Суперҷоми Тоҷикистон-2022 баргузор мешавад.

БОКС

ШИРКАТИ БОНУВОНИ МУШТЗАНИ ТОҶИКИСТОН ДАР ЧЕМПИОНАТИ ҶАҲОН

Аз 6 то 21-уми май дар шаҳри Истанбули Туркия Чемпионати ҷаҳонии миёни бонувон баргузор мешавад, ки дар он намояндаҳои Тоҷикистон низ иштирок мекунанд.

Аз аввалин чемпионати ҷаҳон миёни бонувон 20 сол сипарӣ мешавад ва сол то сол шумораи ширкаткунандагон меафзояд. Дар мусобиқаи Истанбул иштироки 419 варзишгар аз 93 кишвари дунё дар назар аст.

Ба иттилои Федератсияи бокси Тоҷикистон, ҷумҳурии моро дар ин мусобиқаи бонувон 4 варзишгар - Сумайя Қосимова (-48 кг), Руҳафзо Ҳақназарова (-50 кг), Мичго-

на Самадова (-57 кг) ва Шоира Зулқайнарова (-63 кг) намояндагӣ мекунанд. Онҳоро дар ин мусобиқа сармурабӣ Мирзо Шамсиев роҳбарӣ хоҳад кард.

Пеш аз чемпионат варзишгарон дар Ҷумҳурии Ўзбекистон ба ҷамъомади машқӣ-таълимӣ фаро гирифта шуданд.

Чемпионати ҷаҳон дар 11 вазн сурат мегирад ва фонди ҷоизавии он 2,4 миллион долларро ташкил медиҳад. Дар ҳар вазн ғолибону ҷоизадорон ҳамон маблағро мегиранд, ки мардҳо дар чемпионати ҷаҳон-2021 гирифта буданд. Барои ҷойи якум 100000 доллар, ҷойи дуюм 50000 доллар ва ду ҷойи сеюм 25000-долларӣ дода мешавад.

Эълонҳои бештар дар

ARZON.TJ

Одат

Марде дӯсташро дида, ме-
гӯяд:

- Шунидам, ки дуҷумбора
оиладор шудай?

Дӯсташ дар ҷавоб:

- Бале, Шахлоро гирифтаам.
Мард хайрон шуда:
- Ҳамон Шахлои хоҳари за-
натро?

Дӯсташ меғӯяд:

- Бале, ман ба ҳамин хушдо-
манам саҳт одат кардаам.

Озодӣ

Судя аз маҳбусе, ки аз маҳ-
бас ғурехтанӣ шудааст, суол
мекунад:

- Чаро шумо кӯшиши аз
маҳбас ғурехтанро кардед?

Маҳбус меғӯяд:

- Ман оиладор шудан ме-
хостам.

Судя меғӯяд:

- Хаа, озодиро ҳар кас ба
таври ҳудаш мефаҳмидааст...

Сафари корӣ

Марде ба дӯсташ меғӯяд:

- Тасаввур мекуни, дирӯз
занамро бо як мардак дидам.

Дӯсташ хайрон шуда:

- Чаро ба наздашон на-
рафти?

Мард меғӯяд:

- Чӣ хел мерафтаам? Охир,
ман дар сафари корӣ қарор
дорам-ку!

Маънии ҳаёт

Марде аз дӯсташ мепурсад:

- Медонӣ Фарҳод, ман ҳаме-
ша маънии ҳаёти худро меҷӯя-
му ҳеҷ ёфта наметавонам...

Дӯсташ меғӯяд:

- Дар яхдон набошад?

Мард меғӯяд:

- Маълум мешавад, ки дирӯз
мо онро нӯшида тамом карда-
ем...!

Гуноҳи писар

Падар писари донишҷӯяшро
насихат мекунад:

- Ба ҷои он ки хуш ҳаёла-
тро ба хондан гири, ту аблаҳ
духтарбозӣ мекуни!

Писар гапи падарро бурида:

- Медонед, дада...

Падар ба ғазаб омада:

- Даматро гир! Ин ҷо кӣ па-
дар аст? Ту ё ман?

Писар дар ҷавоб гунаҳко-
рона:

- Ҳардуямон дада, ҳардуя-
мон...

5 дақиқаи хушбахтӣ

Ду марди нафакагир дар боғ
нишастаанд, ки аз наздашон
ҷавондухтаре мегузарад. Яке
аз мардон бо ҳавас:

- Кош аз нав ҷавон мешу-
дам!

Марди дигар:

- Ту ақлатро хӯрдай магар?
Барои 5 дақиқаи хушбахтӣ боз
40 соли дигар кори давлат ку-
нем?

Таботаб

Бемор ба табиб меғӯяд:

- Духтур, ман дигар маблағи
таботатро пардохт карда намета-
вонам. Пулҳоям тамом шуданд.

Табиб дар ҷавоб:

- Шодам, ки шумо сихат
шудед!

Таҳияи Нодири РАҶАБОВА

Пурсед, ҷавоб медиҳанд!**МОДАР ҶАВОБГАР
БА ҶИНОЯТИ ФАРЗАНД**

Шунидам, ки вакилони парламони кишвар қонунро
қабул кардаанд, ки масъулияти падару модарро сангинтар
мекунад. Гӯё аз ин ба баъд модар барои ҷиноятҳои фар-
занди ноболиғаш ба ҷавобгарӣ қашида мешавад. Хоҳиш-
мандам, ба ин масъала равшанӣ андозед.

МОҲИРА,
ш. Душанбе

НАСИБА
СОДИҚӢ

РУСТАМ
ЛАТИФЗОДА

Волидон дар Тоҷикистон қонунан уҳдадор шуданд, ки
бе доштани иҷозатномаи ронандагӣ ба фарзанд идораи
наклиётро иҷоза надиханд.

Тағйирот дар ин бора ба қонун "Дар бораи масъулияти
падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд" дар ҷаласаи
ахири парламон қабул гардид.

Вакили парламон Насиба Содиқӣ, зимни тавзеҳи тағй-
ирот гуфт, бар асоси он бояд волидон ба фарзанд барои
рондани воситаҳои наклиёт бе гирифтани шаҳодатномаи
ронандагӣ иҷозат надиханд.

Ҳамчунин таъкид шудааст, ки волидон уҳдадоранд,
пеши роҳи фарзандеро, ки сари ҷанбари мошин ба му-
ассисаи таълимӣ рафтанист, гиранд.

Рустам Латифзода, яке аз муаллифони тағйирот изҳор
доштааст, ки дар баробари роҳ надодани идораи воситаи
наклиёт ба сӯи муассисаи таълимӣ, падари модар ҳамчу-
нин вазифадор шудаанд, маърифати экологии фарзандро
тақвият бахшанд.

Латифзода меғӯяд, тағйирот ба қонун дар бораи ма-
съулияти падару модар дар тарбияи фарзанд, ба хифзи
саломатӣ, риояи рафтору одоби таҳсилот, зоҳир наму-
дани таваҷҷуҳи бештар ба донишомӯзӣ ва дар рӯҳияи
ахлоқи ҳамида ва ҳоксорӣ тарбия намудани фарзандон
равона шудааст.

Таъкид шудааст, ки риояи нашудани уҳдадорихои воли-
дон дар тарбияи фарзанд ҷавобгарӣ дар пай дорад.

